

1. Inleiding

1.1 Inleiding

Rijkswaterstaat, provincie Gelderland en Staatsbosbeheer werken aan plannen voor herinrichting van de Uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden (UWDH). Onder andere door de aanleg van een aantal meestromende nevengeulen en een andere manier van terreinbeheer zal nieuwe natuur ontstaan die invulling geeft aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), Natura 2000, Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Nadere Uitwerking Rivierengebied (NURG) gericht op het verbeteren van de waterkwaliteit en het vergroten van de biodiversiteit.

Coördinatie van besluiten

Bij de voorbereiding van de besluiten die nodig zijn voor de uitvoering van het project is de coördinatieregeling van de Ontgrondingenwet toegepast. Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn het coördinerend bevoegd gezag. De bedoeling van de coördinatieprocedure is om de samenhang en inzichtelijkheid van de betrokken besluiten bij onderhavig project te versterken en de besluitvorming zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. De coördinatie heeft geen invloed op het toetsingskader voor ieder individueel besluit. Het betreffende bevoegde bestuursorgaan blijft met toepassing van deze coördinatieregeling dus nog steeds het bestuursorgaan dat beslist over het betreffende ontwerpbesluit en de zienswijze daarop.

Terinzagelegging ontwerpen

Van donderdag 21 september tot en met woensdag 1 november 2023 hebben de volgende besluiten ter inzage gelegen:

- Ontwerp bestemmingsplan 'Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden' van de gemeente Maasdriel (planidentificatienummer is: NL.IMRO.0263.BP1230-ON01);
- Ontwerp bestemmingsplan 'Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden' van de gemeente West Maas en Waal (planidentificatienummer is: NL.IMRO.0668.BUIuwdhWmlDrml-BON1);
- Ontwerp Projectplan Waterwet;
- Ontwerp Ontgrondingsvergunning;
- Twee ontwerp watervergunningen;
- Ontwerp Besluit Wet natuurbescherming.

Tevens heeft het milieueffectrapport (MER) (als bijlage bij de ontwerp bestemmingsplannen en de ontwerp ontgrondingsvergunning) ter inzage gelegen.

De ontwerpbesluiten en bijbehorende bijlagen zijn digitaal raadpleegbaar en beschikbaar gesteld:

- Ontwerp bestemmingsplannen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl
- Projectplan Waterwet, ontgrondingsvergunning, twee watervergunningen en het besluit Wet natuurbescherming op de website www.coördinatiegelderland.nl

Tevens hebben de ontwerpbesluiten en de bijbehorende bijlagen ook fysiek ter inzage gelegen bij de receptie van het Huis der Provincie van de provincie Gelderland, het Klantcontactcentrum van het gemeentehuis van de gemeente West Maas en Waal of het gemeentehuis van de gemeente Maasdriel.

In totaal zijn 21 reacties (zienswijzen) ingediend. Alle ontvangen reacties zijn door de betreffende bevoegde gezagen beoordeeld en in behandeling genomen.

In voorliggende nota zijn de ingediende reacties integraal beoordeeld, samengevat en voorzien van een reactie. Gezien de inhoudelijke aard van een aantal reacties, en de samenhang tussen de verschillende procedures die doorlopen worden, is de beantwoording op een aantal onderdelen in afstemming met de initiatiefnemer uitgewerkt.

1.2 Leeswijzer

Deze nota bevat de volgende hoofdstukken:

In hoofdstuk 2 worden de algemene onderwerpen uit de zienswijzen die door meerdere indieners naar voren zijn gebracht van een reactie door het bevoegd gezag voorzien. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de afzonderlijke beantwoording. In hoofdstuk 4 wordt een overzicht gegeven van de overige wijzigingen van de betreffende definitieve besluiten ten opzichte van de ontwerpbesluiten zoals die ter inzage hebben gelegen. Deze wijzigingen leiden tot een optimalisatie van de bestemmingsplannen en besluiten.

2. Algemene beantwoording van de zienswijzen

In de zienswijzen komt een aantal thema's meerdere malen terug. Daarom is in deze paragraaf een algemene reactie op een aantal onderdelen gegeven, voorafgaand aan de individuele beantwoording.

2.1 Verkeer en parkeren Heerewaarden (gemeente Maasdriel)

Diverse zienswijzen hebben betrekking op parkeren en verkeer in het plangebied in Heerewaarden. Uit de zienswijzen blijkt dat een aantal omwonenden van het gebied zich zouden willen vrijwaren van auto's en bezoekers en die het liefst ook zoveel als mogelijk buiten het gebied zouden houden.

Het project heeft natuurontwikkeling in de brede zin tot doel en ziet niet op het verbeteren dan wel wijzigen van de bestaande infrastructuur, noch van het gemeentelijk verkeersbeleid van de gemeente Maasdriel. Het karakter en de inrichting van de openbare wegen in het plangebied worden niet gewijzigd.

Het plan is echter niet enkel en alleen maar gericht op het mogelijk maken van natuurontwikkelingen. Ook willen de initiatiefnemers enige ruimte blijven bieden voor vormen van extensief recreatief gebruik (struinen e.d.) zoals in de huidige situatie ook al het geval is. Om het extensief recreatief gebruik mogelijk te maken, is het noodzakelijk om goede toegangsmogelijkheden, parkeerplaatsen en bruggen te maken. Voor bezoekers die vanwege de afstand met de auto willen komen, zijn enkele parkeerplaatsen nodig om die auto's op een goede en veilige manier te kunnen parkeren. Met goede parkeerplaatsen wordt het doorgaand verkeer niet

gehinderd. Omdat bezoekers over het algemeen zo dicht als mogelijk willen parkeren bij de ingang van een gebied en initiatiefnemers “wildparkeren” zoveel als mogelijk willen ontmoedigen en voorkomen, is gekozen om de parkeerplaatsen zo dicht mogelijk bij de toegangspoorten te maken. Hiermee is dan minder kans op wildparkeerders en overlast voor het doorgaand verkeer. De parkeerplaatsen zijn allen op een zodanig grote afstand van de aanwezige woningen gelegen (>100 meter) dat overlast daarvan is uit te sluiten.

Deze genoemde redenen zijn de motivering geweest om de parkeerplaatsen in het “buitendijkse” gebied te situeren en ze dus ook niet aan de andere zijde van de (“Afsluit-”)dijk te leggen in het zogenaamde “binnendijkse” gebied. Bij binnendijs parkeren zouden de geparkeerde auto’s daarnaast ook komen in het (open landelijk) gebied langs de doorgaande Van Heemstraweg hetgeen door de gemeente Maasdriel qua beleving en uitstraling als minder wenselijk wordt bevonden.

2.2 Geen volledig nieuwe ontwerpen beoordelen

Tijdens de planvorming (vanaf 2017) is een intensief participatieproces doorlopen. Naast individuele gesprekken met stakeholders en algemene voorlichtingsavonden waar belanghebbenden en belangstellenden konden meedenken zijn er per gemeente in iedere ‘ontwerpronde’ van het planproces (zie paragraaf 2.5 van de toelichting van het bestemmingsplan) aparte ontwerpateliers georganiseerd. Geïnteresseerden uit de omgeving konden zich hiervoor aanmelden om in co-creatie het ontwerp verder uit te bouwen.

De wensen die zijn ingebracht tijdens het participatieproces zijn verzameld en beoordeeld. De initiatiefnemers hebben de wensen die zijn gehonoreerd meegenomen in de doorontwikkeling van het ontwerp of een van de uitgewerkte varianten hierop. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een Definitief Ontwerp dat in de (ontwerp) bestemmingsplannen is verankerd en waarvoor de vergunningen zijn aangevraagd.

Het participatieproces start aan het begin van het planproces. Naarmate het planproces vordert wordt de ruimte voor participatie en het inbrengen van nieuwe ideeën en planontwikkelingen kleiner. In deze fase van het planproces is het niet meer aan de orde om een alternatief plan uit te werken en te beoordelen.

3. Beantwoording per zienswijze

Nr	Samenvatting zienswijze	Op welk ontwerpbesluit van toepassing?	Beantwoording zienswijze	Aanpassing ontwerpbesluit? (ja/nee + toelichting)
1.1	Kwel Indieners, woonachtig in het dorp Wamel, stellen dat de uit te voeren plannen een verontrustende toename van kwel met zich meebrengen en zoals Waterschap Rivierenland stelt is dit niet grondwaterneutraal. Hierbij verwijzen indieners naar hoofdstuk 4.3 (water) blz 62 uit de toelichting waarin beschreven is dat als uitgangspunt door gemeente West Maas en Waal en Waterschap Rivierenland er grondwaterneutraal werkzaamheden uitgevoerd moeten worden en waarbij is aangegeven: - Maximale verandering freatisch grondwaterstand 5 cm - Verandering kwel/wegzijging 2% per afwateringsgebied Gemeente West Maas en Waal heeft in het verleden diverse aanpassingen gedaan in Wamel om de kwelstromen te beheersen. Met deze nieuwe plannen wordt dit delicate evenwicht verstoord. Gemeente West Maas en Waal stelt dat er grondwaterneutraal gewerkt moet worden. Wat het waterschap stelt is namelijk niet grondwaterneutraal en geeft ruimte voor extra kwel toename.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden (West Maas en Waal)	Voor het gehele projectgebied geldt dat er uitgebreid onderzoek is gedaan naar eventuele ‘kwel’ (meer water in binnendijs gebied bij hoogwaterstanden) en ‘wegzijging’ (verdroging van het binnendijkse gebied door laagwaterstanden). Kwel is water dat bijvoorbeeld onder de dijk door sijpelt en vanuit de bodem omhoog komt. De stroming wordt veroorzaakt door een peilverschil in het buitenwater (of een hooggelegen polder) en het polderpeil in een diepe polder. Bij hoogwater op de rivieren is kwel een bekend en normaal verschijnsel. In de zomer is er juist sprake van wegzijging, wanneer de waterstand op de grote rivieren gemiddeld lager is dan in de polder en het ‘polderwater’ via de ondergrond naar de rivier stroomt. Waterschap Rivierenland, in de Waterwet aangewezen als verantwoordelijk bevoegd gezag, heeft een Richtlijn kwel en wegzijging opgesteld, waaraan initiatieven worden getoetst. Het waterschap is verantwoordelijk voor de handhaving van de oppervlaktewaterpeilen zoals die zijn vastgelegd in (streef)peilbesluiten. Met het handhaven van de peilen probeert het waterschap te zorgen voor de gewenste grondwaterstand. Het waterschap is echter niet direct verantwoordelijk voor het handhaven van een grondwaterstand aangezien er meerdere factoren zijn die de grondwaterstand beïnvloeden. Voor zover het nemen van maatregelen niet tot de zorg van het waterschap (of de provincie) behoort heeft de gemeente een zorgplicht. Deze zorgplicht gaat over het treffen van maatregelen in het openbaar gemeentelijke gebied om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. In dit kader worden buitendijkse maatregelen die mogelijke veranderingen in grondwaterstroming (binnendijs) hebben, getoetst. Daarbij wordt gekeken in eerste instantie naar voorkomen en mitigeren. Indien de initiatiefnemer zich maximaal heeft ingespannen om de kwel/wegzijging te beperken én er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang om tot uitvoering te komen, zijn compenserende maatregelen binnendijs toegestaan. Om te bepalen wat de effecten van een ingreep zijn, beschikt het waterschap over het regionaal model MORIA. Dit model is voor de locatie verfijnd en uitgebreid. Er wordt berekend wat de effecten zijn gedurende normale situaties, en in situaties van hoog en laag water die eens in de 10 jaar voorkomen (T = 10). Deze uitkomsten worden getoetst aan de criteria: - (Grond)waterneutraal - Kwelverandering max. 2% - Grondwaterstandsveranderingen van max. 5 cm. Voor UWDH is dit traject doorlopen. Onder normale omstandigheden voldoen de ingrepen modelmatig aan de gestelde criteria. In de T=10 situatie voldeden de maatregelen op locaties, zonder het treffen van maatregelen, modelmatig niet aan de criteria. Daarom is door initiatiefnemers, samen met beide gemeenten én Waterschap Rivierenland, gekeken naar de mogelijk te treffen mitigerende en compenserende maatregelen. Door het treffen van de genoemde maatregelen voor het project UWDH zoals het aanbrengen van kleilagen in de geulen en een waterbergingsgebied, worden negatieve effecten van de maatregelen beperkt. Hieruit worden verder geen risico’s verwacht.	Nee

	Deze toename betekent toekomstige schade aan huizen, verstoring van de leefbaarheid en een verminderd gevoel van veiligheid voor onze bewoners. Indieners willen dat het plan volledig grondwaterneutraal uitgevoerd wordt zonder enige bandbreedte waarin geen kweltoename aanwezig mag zijn.		Specifiek en alleen voor Wamel geldt dat het berekende effect voor het peilgebied waarin de woonkern Wamel zich bevindt, voor de situatie T=10 (1 keer in de 10 jaar), ca. 100 m³/dag is, gedurende ca. 6 weken. Wanneer dit wordt terug berekend naar het oppervlakte watergang in datzelfde peilgebied, komt dit neer op een stijging in de watergangen van 1,8 mm gedurende deze periode. Door het aanbrengen van de kleilaag wordt er geen onacceptabel risico meer verwacht op een (toename van) wateroverlast als gevolg van de aanleg van de nevengeulen. Het nemen van mitigerende maatregelen, de monitoring en de schade afhandeling, zijn door de gemeente en het waterschap als voldoende beschouwd om in te stemmen met de maatregel. Ten aanzien van “verstoring leefbaarheid” en “verminderd gevoel van veiligheid” is dit, gezien de zeer beperkte toename aan kwel/wegzijging (passend binnen de toetscriteria) over een beperkte tijdsspanne in gevallen die 1 maal per 10 jaar voorkomen, niet aan de orde. Een bandbreedte is onderdeel van de gehanteerde rekenmodellen, en is er omdat 0 geen mogelijkheid is (modelmatig). Geen kweltoename dan wel wegzijging impliceert per definitie “geen ingreep”. Gezien het maatschappelijk belang van het programma’s Kaderrichtlijn water, Natura 2000 en Gelders Natuurnetwerk, is dit geen reële wens.	
1.2	Hoogwatergolf 1/10 jaar Indieners maken zich grote zorgen over de statistische inschatting van een hoogwatergolf elke 10 jaar waarbij ze stellen dat de realiteit van klimaatverandering laat zien dat niet langer vertrouwd kan worden op de statistieken uit het verleden. Indieners verwijzen naar hoofdstuk 4.3 (water) blz 63 waar staat geschreven dat bij een hoogwatergolf (ca. 1/10 jaar) meer kwelwater vanuit de uiterwaarden naar binnendijks gebied wordt afgevoerd. Indieners maken bezwaar tegen iedere vorm van kweltoename, waarbij ook de kans op een toename van de wateroverlast bij hoogwatergolf van ca. 1 keer per /10 jaar.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden (West Maas en Waal)	Voor de berekeningen ten aanzien van kwel zijn de initiatiefnemers uitgegaan van de meest recente versie van het regionale grondwatermodel MORIA die door het waterschap beschikbaar is gesteld. Dit al gekalibreerde model is vervolgens verfijnd op basis van gebiedsspecifieke informatie. Zowel gemeenten als waterschap hebben ingestemd met het gebruik van dit model en de doorgerekende scenario’s. Door het treffen van de mitigerende maatregelen (aanbrengen kleilaag in ontgravingen en realisatie van extra waterberging) worden negatieve effecten beperkt. Hieruit worden verder geen risico’s verwacht, zie ook 1.1.	Nee
1.3	Aansprakelijkheid kwelwateroverlast Indieners stellen Rijkswaterstaat volledig verantwoordelijk voor alle kwelwateroverlast en het daarmee gepaard gaande verminderende woongenot welke voortvloeien uit dit plan. Indieners stellen Rijkswaterstaat aansprakelijk voor alle materiële en immateriële gevolgen die voortvloeien uit dit onzorgvuldige voornemen.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden (West Maas en Waal)	Degene die schade lijdt of zal lijden als gevolg van maatregelen opgenomen in het projectplan Waterwet kunnen op grond van artikel 4.21 van de Invoeringswet Omgevingswet een verzoek tot vergoeding van de nadeelcompensatie indienen bij Rijkswaterstaat. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de website van Rijkswaterstaat.	Nee
2.1	Bruggen/Inlaatwerken Indiener verzoekt om aanpassing van het plan zodat de utiliteitsbruggen zoveel mogelijk gecombineerd worden met de inlaatwerken waardoor het aantal betonnen kunstwerken geminimaliseerd wordt. Indiener geeft aan: Nevengeul Heerewaarden: het is uit de kaart niet duidelijk of inlaatwerk en utiliteitsbrug worden gecombineerd. Maar dat is hier in ieder geval mogelijk. Varikse plaat: De utiliteitsbrug hoeft niet bij de pont aangezien daar alleen fietsers en voetgangers mee gaan. Dus deze kan bij het inlaatwerk, waar ook al een parkeerplaats	Alle ontwerpbesluiten	De in het plan opgenomen kunstwerken zijn het resultaat van overleg met de diverse stakeholders, waaronder bewoners en beheerders. Voor de kunstwerken geldt: - Het inlaatwerk wordt dicht bij de opening van de nevengeul geplaatst. De exacte plaatsbepaling wordt bepaald door de hydrologische randvoorwaarden. - De ligging van de inlaatwerken is niet de meest doelmatige plaats om de nevengeulen over te steken met beheer- en onderhoudsvoertuigen waardoor niet gekozen is voor een combinatie van inlaatwerken met de beheer- en onderhoudsbruggen. - Per geul is beoordeeld of er een derde verbinding zou moeten komen vanwege de bereikbaarheid van de Waal. Nevengeul Tielse plaat en nevengeul	Nee

	gepland is. Aan te raden is dit gehele kunstwerk zo zuidelijk mogelijk van de Kop te plaatsen ter minimalisatie van overlast voor de bewoners aldaar.		Heerewaarden hebben daarom een extra verbinding gekregen in de vorm van een recreatieve brug. In het gehele plan is sprake van 2 utiliteitsbruggen: één bij het Tielse Veer en één bij het pontje Varik. Bij het Tielse Veer is de utiliteitsbrug gecombineerd met het inlaatwerk van nevengeul Tielse plaat. De utiliteitsbrug bij het pontje is voor voet- en fietsverkeer en voor een enkele auto (veer exploitant). Nadeel van het verplaatsen van deze utiliteitsbrug naar de inlaat is dat er dan in het veld een verhard pad aangelegd moet worden door het (natuur)gebied. Ten aanzien van nevengeul Heerewaarden geldt dat het inlaatwerk en de beheer- en onderhoudsbrug niet gecombineerd kunnen worden vanwege eisen aan de beheer- en onderhoudsvoertuigen (draaicirkels e.d.)	
2.2	De te vervallen zomerdijk bij KM 924 Indiener geeft aan dat ter plaatse van de te vervallen zomerkade in de zomer van 2020 door het waterschap de zomerdijk verstevigd is met stortsteen over een strook van zo'n 100 bij 8 m stortsteen. Dit was een afgekalfde en daardoor ecologisch interessante oever bewoond door oeverzwaluwen. Indiener vraagt dat, wanneer de functie van zomerdijk ter hoogte van km 924 vervalt en daarmee ook de wettelijke instandhoudingsplicht, in het plan op te nemen dat de stortsteen aldaar ook weer verwijderd wordt om de dynamiek terug te brengen en de nestmogelijkheden voor oeverzwaluwen te herstellen. Aangezien er toch sprake is van gebruik van stortsteen op andere locaties kan dit binnen het project elders hergebruikt worden.	Alle ontwerpbesluiten	Door het vervallen van de functie van de zomerdijk ter plaatse, kunnen de stortstenen worden opgeruimd. Dit zal in het werk plaatsvinden. De stortstenen zullen worden hergebruikt in de uitvoering van het werk.	Ja, de reactie leidt tot aanpassing van de watervergunning van Waterschap Rivierenland
2.3	Moeras/dras/rabatten/kamsalamanders Indiener geeft aan dat invulling van het unieke gebied wat betreft de vele poldertjes een nadere uitwerking verdient met als doel de variatie in waterniveaus te reguleren op een slimme wijze. Daarbij: - Méér ruimte voor doeltype moeras (N05.01) (nu maar drie kleine stukjes ten zuiden van de Molendijk); - Herstel van rabatten die op verschillende locaties in het verleden aanwezig waren maar ten behoeve van de landbouw zijn verwijderd; - Méér locaties voor poelen met een kamsalamander doel, op locaties waar vanuit het verleden bekend is dat deze voorkwamen; - Een plan voor het gebruik van de duikers en sluizen.	Alle ontwerpbesluiten	- De betreffende poldertjes zijn delen van twee voormalige eilanden in de smalle landengte tussen de Waal en de Maas die door de aanleg van de afsluitdijk binnen de uiterwaarden van de Waal zijn komen te liggen. Sindsdien zijn de voormalige relatief lage eilanddijken als zomerdijken beheerd waar via sluisjes water in- en uitgelaten kan worden. De belangrijkste maatregel is om het beheer van deze sluisjes zodanig te veranderen dat het gebied gaat functioneren als overstromingsvlakte. Dat houdt in dat aan het eind van de winter water wordt ingelaten en vervolgens vastgezet op een nog nader te bepalen peil; wat o.a. afhangt van het feit dat er geen overlast ontstaat bij de woningen in het gebied. Herstel van het doeltype moeras (N05.01) op deze plek is niet een bewuste doelstelling, maar vanwege het langer vasthouden van water zal het gebied jaarrond natter worden, waardoor de omstandigheden voor vochtminnende vegetaties, waaronder veel moerasplanten, zal verbeteren. Op een andere plek, in de voormalige overlaat, wordt het gebied zodanig verlaagd en ingericht dat hier grote kans is op ontwikkeling van moeras in het laagste deel. Dit gebeurt hier echter niet primair vanuit de wens om het doeltype moeras te herstellen, maar soorten uit dit habitattype zullen zeker profiteren. - In enkele delen van de poldertjes zijn rabatten aanwezig, maar in een groot deel is het gebied later vergraven, waarschijnlijk t.b.v. kleiwinning voor de aanleg van de dijk, waardoor ze zijn verdwenen. Rabatten werden vanouds aangelegd om stroken voldoende droog te maken om daar bijvoorbeeld griend of populieren op aan te planten. Het project heeft geen doelstelling om cultuurhistorische relictten zoals rabatten te herstellen en herstel draagt ook niet bij aan de natuurdoelstellingen van het project. Wel worden bestaande structuren steeds gerespecteerd en blijven ze fungeren als herinnering aan het landgebruik in het verleden. - In het projectgebied worden in totaal 7 poelen aangelegd t.b.v. de kamsalamander. Meer is niet voorzien. Het gebied is overigens niet bekend als leefgebied, er zijn maar enkele vondsten in de regio, en ook elders in het rivierengebied komt de soort vrijwel niet voor in het buitendijkse gebied. Met deze 7 locaties hopen we dat de soort toch vaste voet aan de grond krijgt. Mocht	Nee

			dat lukken dan is het niet uitgesloten dat de soort zich ook uitbreidt naar andere wateren in de uiterwaard. - Na realisatie van de werkzaamheden wordt een nieuw peilbesluit genomen. Hierin wordt de werking en het gebruik van duikers en sluizen vastgelegd.	
3.1	Vonkerplas biodiversiteit, verondiepen en maatschappelijke onrust Indieners geven aan dat vanaf 2018 tot vandaag op de website van het UWDH-project te lezen staat: “De Vonkerplas is voor veel dieren en planten geen aantrekkelijk leefgebied”. Door de plas te verondiepen zal de waterkwaliteit verbeteren en wordt de natuur hersteld. Door eigen waarnemingen in de Dreumelse Waard en bij het verondiepingsproject Over de Maas, wisten indieners dat zowel de diagnose van een lage biodiversiteit als de remedie verondiepen niet klopten. Daarom is in mei 2018 een presentatie gehouden, om transparant te maken dat het verondiepen in de praktijk meestal neerkomt op het tegen betaling laten storten van verontreinigde grond en bagger, en om te laten zien dat er zeker rondom de Vonkerplas, geen “natuurherstel” noodzakelijk was. Daarna hebben De Gelderlander, The Plastic Soup Foundation, Follow the Money, De Groene Amsterdammer en Zembla, de bijzondere gang van zaken rondom beide plassen in Dreumel ook uitgebreid beschreven. Sindsdien hebben indieners geregeld contact met het UWDH-team en hebben ze zelf onderzoeken gedaan naar flora en fauna in samenwerking met de Radboud- en Wageningen universiteiten. Toch werden alle argumenten en feiten, steeds door de ingehuurde ecologen van het project van tafel geveegd. Het verondiepen bleef terugkomen en werd ondanks alle beschikbare kennis, als ontwerpvarianten gepresenteerd in DO1.5. en DO1.99. Ten einde raad, hebben indieners in april 2019 hun informatie, gedeeld met de Staatssecretaris en aansluitend een gesprek op het Ministerie gehad. In september 2019 greep het Ministerie van I&W in en gaf het opdracht om de Vonkerplas ongemoeid te laten, beter te participeren en eerst een grondig ecologisch onderzoek (nulmeting) te laten doen. De besluiten om af te zien van verondieping en eerst een ecologisch onderzoek te doen, werden genomen vanwege de ontbrekende ecologische onderbouwing en -participatie in het UWDH-project en niet vanwege maatschappelijke onrust, zoals de MER suggereert. Oorzaak en gevolg worden in de MER genoemd maar in een omgekeerd verband. Het is kwalijk, voor de lezers van de MER, dat het ingrijpen door het Ministerie onbenoemd blijft, dat ook de brief van de Staatssecretaris met het besluit niet in de bijlagen zit en dat dit alles wordt afgedaan als “maatschappelijke onrust”.	Alle ontwerpbesluiten	De verwijzing naar de website van het UWDH-project betreft een nieuwsbericht van februari 2018 aanwezig in het archief van de website. Onder veel gestelde vragen op de website is vermeld dat meer uitgebreid ecologisch onderzoek nodig is en dat de Vonkerplas buiten het ontwerp gehouden wordt. De verondieping van de Vonkerplas is geen onderdeel meer van het planvoornemen van project UWDH. Dit is nadrukkelijk gecommuniceerd, ook via de website. Voor de verondieping van de Vonkerplas waren aanvankelijk meerdere varianten in beeld. In september 2018 was bij de beoordeling van het ontwerp DO 1.5 bestuurlijk besloten om de grootschalige verondieping niet langer onderdeel uit te laten maken van de planvorming van UWDH. Op dat moment was vanwege kostenooqpunt en het streven om duurzaam met de vrijkomende grondstromen om te gaan, voorgesteld om bij de uitwerking van het DO 1.99 er naar te streven om de in dit project vrijkomende grond toch zoveel mogelijk binnen het plangebied nuttig toe te passen (uiteraard op voorwaarde dat dit gelet op de milieuhygiënische bodemkwaliteit is toegestaan). Dit zou dan in de eerste plaats kunnen in de vorm van een verhoging en verlenging van de oeverwallen en het dan nog resterende materiaal (dat voldoet aan klasse A en B want klasse NT wordt op voorhand afgevoerd) enkel aan te brengen in de zuid- en oostzijde van de Vonkerplas om extra ecologische kwaliteit aan het plan toe te voegen. Eind 2019 is bestuurlijk besloten de Vonkerplas volledig (dus ook de hierboven genoemde beperkte verondieping / verflauwing van de oevers aan de zuid- en oostzijde) buiten de scope van het project te plaatsen. Nieuwe inzichten en onderzoeksresultaten over de ecologische kwaliteit in diepe plassen in het algemeen, grote weerstand in de omgeving (onder andere vanwege het project Over de Maas waarin onder andere granuliet is toegepast bij de verondieping), en onduidelijkheid over de feitelijke huidige ecologische waarde van de Vonkerplas en te verwachte effecten op de ecologische kwaliteit tijdens de uitvoering zijn hiervoor mede aanleiding geweest. Dat hierdoor extra grond moet worden afgevoerd en tot andere milieugevolgen kan leiden in de aanlegfase is hierbij afgewogen. Hierna is een separaat traject opgestart om de ecologische waarden in de Vonkerplas in beeld te brengen, maar dit valt buiten de scope van het project UWDH.	Nee
3.2	Connectiviteit Vonkerplas met Waal Het onderzoek waarvoor het Ministerie opdracht gaf, werd wel uitgevoerd. In februari 2023, werd het rapport “Ecologische Beoordeling Vonkerplas” door ATKB gepubliceerd en gedeeld met het UWDH-team. Uit het onderzoeksrapport blijkt dat de Vonkerplas en haar oevers een hoge soortenrijkdom kennen van planten én dieren met diverse (doel) soorten, die kenmerkend zijn voor helder en schoon water en dat er sprake is van een evenwichtig ecosysteem. Belangrijk in de context van dit bezwaar is de conclusie dat de soortenrijkdom nu sterk (positief) beïnvloed wordt, door de periodieke connectiviteit met de Waal. Ondanks die wetenschap, wordt de zomerdijk in het UWDH-ontwerp DO2.1 dichtgezet, om een smalle geul langs de Vonkerplas mogelijk te maken. Indieners geven aan dat hierdoor de ecologisch belangrijke, periodieke connectiviteit met de Vonkerplas verdwijnt. Toch wordt in de MER direct en indirect gesuggereerd dat de Vonkerplas ongemoeid blijft. Maar uitvoering van het ontwerp heeft een sterk negatieve invloed op de hele Vonkerplas. Dit wordt in de MER niet meegenomen. Integendeel, er wordt zelfs beweerd dat het dichtzetten alleen maar positieve effecten heeft, zoals een betere waterkwaliteit van de Vonkerplas. Een bijzondere claim, omdat het ecologische onderzoek nu juist concludeert dat de waterkwaliteit van de Vonkerplas al heel goed is, ook al stroomt er 20 dagen per jaar	Alle ontwerpbesluiten	De door indiener genoemde verbinding, die komt te vervallen, is slechts één van de verbindingen; er zijn er namelijk meer. In onderstaande figuur zijn deze locaties weergegeven: 1. Aan de zuidkant is de plas door middel van een duiker verbonden met de strang die verder zuidelijk via de haven nabij de scheepswerf is verbonden met de Waal. Deze duiker ligt op ca 3,5 m +NAP en is daardoor vanaf een Boven-Rijnafvoer van ca 2.100 m³/s (ca 155 dagen per jaar) verbonden met de Waal. Als de Waal boven deze stand uitstijgt, dan stroomt er rivierwater naar de plas. Voor de connectiviteit is met name deze verbinding belangrijk omdat zij een groot deel van het jaar beschikbaar is. Door de aanleg van de nevengeul verandert de situatie niet. De geul stroomafwaarts van de plas zal wel vaker gevuld zijn met water, maar de hoogte van de duiker bepaalt de instroomfrequentie en die verandert niet. 2. Via de oude haven is er een tweede verbinding. Het hoogste punt van deze route ligt op ca 6,1 m +NAP en die hoogte wordt bij een afvoer van 4.250 m³/s (ca 21 dagen per jaar) overschreden, waarna ook via deze route Waalwater naar de plas stroomt. Door de aanleg van de nevengeul verandert deze situatie niet omdat het hoogste punt in de verbinding niet wordt vergraven.	Nee

	voedselrijk water uit de Waal in. Zo wordt een zekere achteruitgang van (doel) soorten naar een zeer onwaarschijnlijke plus (0/+) omschreven. Indieners geven aan dat de MER hier een onjuiste voorstelling van zaken geeft. Er is nergens melding gemaakt van dit essentiële ecologische rapport, -de uitstekende waterkwaliteit van de Vonkerplas of -het schadelijke effect van het dichtzetten van de periodieke verbinding met de Waal. Met het negeren van dit rapport, worden ook de participatie, -kennis en de aanwijzingen van het Ministerie buiten het project geparkeerd.		3. Ongeveer tegelijkertijd met locatie 2 overstroomt ook de door indiener genoemde overlaat. Deze heeft een hoogte van 6,3 m +NAP en overstroomt bij 4.300 m³/s (ca 20 dagen per jaar). Omdat de kade hier wordt doorgetrokken verandert de situatie hier wel en wordt gelijk aan de veel lagere frequentie waarmee de kade overstroomt (ca 1,5 dag per jaar). 4. Aan de noordkant van de plas heeft de zomerkade een laagste punt van 7,25 m +NAP. Dit niveau wordt bereikt bij een afvoer van 7.150 m³/s (ca 2,5 dag per jaar). Deze afvoer komt gemiddeld eens in de ca 2 jaar voor. Door de aanleg van de nevengeul verandert de situatie hier niet. 5. Vanuit de noordkant is er nog een tweede verbinding, via de sluis in de zomerkade. Deze wordt opengezet om het water uit de ten noorden gelegen polder af te voeren wanneer deze zich na een hoogwater met water heeft gevuld. Inundatie van de zomerkade rond deze polder vindt plaats bij een afvoer boven 6.400 m³/s (ca 4 dagen per jaar). Deze afvoer wordt gemiddeld in 2 van de 3 jaren bereikt. Door de aanleg van de nevengeul verandert de situatie hier niet. Een van de andere onderdelen van het plan heeft ook nog invloed op de instroomfrequentie. Het gaat daarbij om het verlagen van de leikade over een lengte van ca 350 m van 9,1 m +NAP naar 8,0 m +NAP (locatie A op de kaart). Overstroming van dit traject vindt daarom niet langer pas plaats bij 9.500 m³/s (ca 0,5 dagen per jaar, gemiddeld eens in de 10 jaar) maar al bij 6.800 m³/s (ca 4 dagen per jaar, gemiddeld eens in de 1,5 jaar). Door deze verlaging zal de instroom van rivierwater dus weer iets groter worden. De Vonkerplas is dus via verschillende routes gedurende het jaar verbonden met de Waal. Voor de connectiviteit is vooral de duiker in het zuiden van belang en dat verandert	
--	--	--	--	--

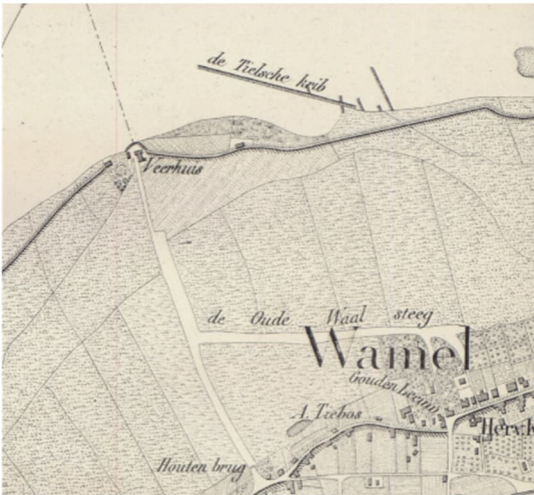
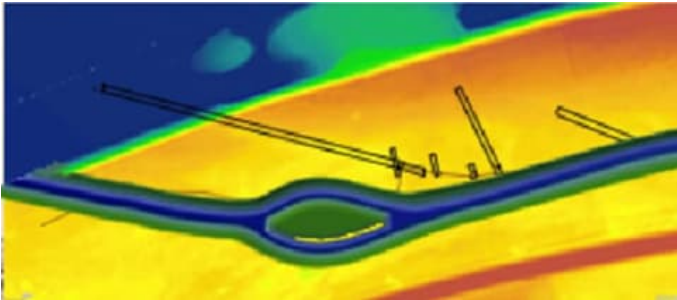
			niet door het afsluiten van de overlaat aan de westkant van de plas. Wat de toestroom van voedselrijk Waalwater betreft, zorgt het ophogen van de overlaat ervoor dat een van de wegen wordt afgesneden, maar de plas zal ook dan nog steeds via al de andere wegen bereikbaar blijven voor het water. De verminderde aanvoer via locatie 3 zorgt er ook niet voor dat er minder rivierwater naar de plas stroomt, de andere locaties nemen dat over; hoogstens duurt het iets langer voor een bepaald peil is bereikt, wat wel weer wordt gecompenseerd door de grotere frequentie waarmee de kade bij A overstroomt.	
3.3	Droombeeld Vonkerplas – Bosch & Slabbers Indieners geven aan dat hun ideeën voor de hele Dreumelse Waard zoals die te vinden zijn in “Droombeeld Vonkerplas” door Bosch & Slabbers niet terugkomen in de stukken voor UWDH. Dat traject is opgestart vanuit het UWDH-project (gereed in januari 2022). Ook die inbreng speelt geen rol in de planvorming of beoordeling en het rapport is niet te vinden in de bijlagen. Dat had gezien alle vertragingen gemakkelijk gekund. Het staat vol kansen en oplossingen; zoals een veel betere oplossing tegen de vissterfte in bestaande geulen, een alternatief geulontwerp dat de Vonkerplas wel ongemoeid laat en het vervangen van het gifdepot (“Bult van Dekker”) door een moerasbos.	Alle ontwerpbesluiten	Het droombeeld Vonkerplas betreft voor een deel grondgebied in eigendom bij agrariërs. Het voormalig slibdepot is in eigendom van een private partij. Eerder is door de initiatiefnemers besloten dat het gebied bij Wamel ten noorden van de Vonkerplas tussen de winterdijk en zomerdijk en in eigendom bij agrariërs, voorlopig agrarisch blijft en geen onderdeel uitmaakt van het plan UWDH. M.b.t. het strangensysteem Dreumel worden wijzigingen voorgesteld in de beschermingszone van de winterdijk, die grote gevolgen kunnen hebben voor de kwel – en infiltratie binnendijs. De aangegeven maatregelen geven geen aanleiding tot hernieuwde afwegingen. Er is in 2022 uitgebreid gerapporteerd aan het Burgercollectief Dreumelse Waard hoe het planvoornemen tot aankoppeling van de nevengeul aan het strangensysteem in de Dreumelse uiterwaard het beste gerealiseerd kan worden. Daarbij zijn rivierkundige, ecologische en hydrologische criteria (kwel, infiltratie, dijkbescherming) doorslaggevend. Over de vissterfte wordt onder punt 3.4 en 3.7 verder ingegaan. Het voormalig slibdepot is geen onderdeel van het project UWDH.	Nee
3.4	Nevengeul Dreumel Indieners zien meerwaarde in het met de Waal mee laten stromen van de westelijke nevengeul bij Dreumel en in het wegnemen van drempels in (beide) bestaande geulen (de westelijke én oostelijke geul), zodat er minder vissterfte op zal treden. Indieners vinden dat het UWDH-ontwerp het natuurdoel is voorbijgeschoten: Om maar zoveel mogelijk oeverlengte te realiseren, wordt 800 m geul in een smalle strook geplaatst die daar geen ruimte voor biedt. Dit veroorzaakt een reeks van ingrijpende-, riskante- en/of zeer kostbare maatregelen die bovendien het landschap en de geul er niet mooier of natuurlijker op maken: 1. Wegnemen drempels Westelijke geul 2. Nieuwe geul en aansluiting Westelijke geul 800m 3. Aanbrengen beschermende kleilaag langs gifdepot (400m) 4. Onderhoudsbrug naar zuidwestelijke waard 5. Brug met inlaatwerk 6. Dichtzetten zomerdijk/ periodieke verbinding Vonkerplas (120m) 7. Vergraven leikade (zomerdijk) omdat de geul anders niet past (500m) 8. Voortdurend monitoren uitloging gifdepot 9. Voortdurend onderhoud/ wegnemen sediment Net zoals bij de verondiepingsplannen, wordt ingehuurde expertise ingezet om een vooringenomen oplossing aan de man te brengen, niet om samen de beste oplossing te zoeken. In de MER wordt de 1500m bestaande westelijke geul opgeteld bij de 800m nieuwe geul om zo op 2,3 kilometer “nieuwe” nevengeul te komen. En van de 800m die wel nieuw is zal de helft niet de ideale bodem voor het doel hebben. Indieners doen een voorstel voor de inrichting van de oostelijke en westelijke geul, deze zijn opgenomen onder respectievelijk 3.7 en 3.8.	Alle ontwerpbesluiten	Ad 1. Het eerste punt in de opsomming van indieners van maatregelen die het landschap en de geul er niet mooier of natuurlijker op maken (wegnemen drempels westelijke geul) is strijdig met de eerste zin van deze indieners met het verzoek om drempels weg te nemen. Gezien de inrichtingsvoorstellen van indieners die onder 3.7 en 3.8 genoemd zijn, wordt ervan uitgegaan dat het verwijderen van drempels ook de voorkeur heeft van indieners. In het ontwerp van UWDH vinden in de westelijke geul reeds plaatselijk verdiepingen plaats om de doorstroombrequentie te bevorderen. Op het voorstel van indieners om in de oostelijke geul drempels weg te nemen om minder vissterfte op te laten treden, wordt verder ingegaan onder 3.7. Ad 2. Bij het bepalen van het tracé voor de nevengeul zijn voor de instroomlocatie twee mogelijkheden in overweging genomen: een noordelijke ter hoogte van de overlaat naar de Vonkerplas en een tweede ca 800 m zuidelijker bij de uitgang van de voormalige haven. De keuze is uiteindelijk gevallen op de meest noordelijke locatie omdat dit de best functionerende nevengeul oplevert. Hierbij weegt vooral mee hoe het waterspiegelverhang (ca 20 cm tussen begin- en eindpunt) zich verdeelt over het traject. In het gedeelte waar het water door de voormalige strang loopt, is het natte profiel breder dan in het nieuw te graven traject en het verhang zal daar veel kleiner zijn; het water kan er immers makkelijker door stromen. Het gevolg daarvan is dat het verhang zich vooral zal concentreren in het nieuw te graven traject tussen de instroomopening en het begin van de bestaande geul. Door te kiezen voor de noordelijke instroomlocatie verdeelt dit verhang van ca 20 cm zich over een traject van ca 850 m, terwijl dit zich bij een keuze voor de instroom bij de oude haven, zou concentreren in slechts 150 m. In het geval van het lange traject zijn de stroomsnelheden veel kleiner, zodat het dwarsprofiel daar duurzaam te handhaven is; terwijl bij het korte traject de stroomsnelheden altijd groot zullen zijn en er een groot risico is op bodem- en oevererosie. Daarnaast is de noordelijke instroom wenselijk omdat dit meer geschikt habitat oplevert voor stroomminnende soorten. Ad 3. Verwezen wordt naar de beantwoording onder 3.5. Ad 4. Ook in een situatie waarin de geul op een alternatieve locatie wordt aangetakt, is een Beheer- en onderhoudsbrug noodzakelijk.	Nee

			Ad 5. Nabij de instroom van de nevengeul is een inlaatwerk noodzakelijk. Deze is oversteekbaar voor wandelaars. Het is niet mogelijk om het inlaatwerk te combineren met een brug voor beheer en onderhoud gezien de rijroutes en de aanwezige botanische waarden (stroomdal flora) op de oever tussen de oevergeul en de aan te leggen nevengeul. Ad 6. Het dichtzetten van de oude instroom naar de Vonkerplas is wenselijk vanwege morfologische effecten. Voor de invloed hiervan op de Vonkerplas wordt verwezen naar de beantwoording onder 3.2. Ad 7. De leikade wordt voor een deel vergraven (smaller en lager). Deze kade is al een niet natuurlijk element in het landschap. Ad 8. Verwezen wordt naar de beantwoording onder 3.5. Ad 9. Beheer en onderhoud van nevengeulen is een vast gegeven. Ook geulen kennen een inregeltijd van enige jaren, waarna een periode van relatieve stabiliteit ontstaat. Daar wordt rekening mee gehouden in het beheer- en onderhoudsregime. Voor het participatieproces binnen dit project wordt verwezen naar de participatieverantwoording opgenomen in bijlage 13 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Op 17 augustus 2021 heeft nog een veldbezoek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de indiener. De visies omtrent de geulen zijn toen met elkaar gedeeld.	
3.5	“Bult van Dekker” In DO2.1 loopt de nevengeul rakelings langs het gifdepot, dat sterk vervuild is met o.a. cadmium, kwik, koper, HCB en PCB's. Daarom moet de nieuwe geul, ter bescherming tegen uitloggen, over de halve lengte met klei worden bekleed en worden gemonitord. Een kleibodem voldoet bovendien niet aan de bodem-eisen (Zand, grind en stenen) voor een meestromende nevengeul (Kroes et al., 2007). Dit alles is kenmerkend voor de krampachtigheid van de gekozen oplossing. Het uitloggen van het gifdepot, waar de nieuwe geul rakelings langs loopt, is al uit een eerder onderzoek gebleken: “Uit uitloogtesten volgt dat het klasse 4-slib uitloogt” (Bron: Memo-Aanvullend archiefonderzoek depot Dekker, pagina 3). Dit wordt in de MER niet vermeld, en de maatregel om na het graven van de geul te monitoren of het gif uitloogt, suggereert ten onrechte dat dit niet al bekend zou zijn.	Alle ontwerpbesluiten	Uit uitloogtesten volgt inderdaad dat het betreffende klasse 4-slib uitloogt. Dit is zo beoordeeld in het Nader bodemonderzoek Slibdepot Dreumelse Waard te Dreumel (Grontmij, oktober 1997), waar de betreffende passage in door indiener aangehaald Memo naar refereert. In datzelfde onderzoek staat verder: <i>“uit de uitloogtesten van de klasse 4 specie is af te leiden, dat voldaan wordt aan de uitloogwaarde 1, bij een toepassingshoogte van 0,2 meter dan wel aan de uitloogwaarde 2, voor geïsoleerde toepassing.”</i> Om te voorkomen dat de onderliggende bodem en het grondwater verontreinigd geraken door uitlogging van het klasse 4-slib is dit slib dan ook geïsoleerd toegepast op de locatie waar deze momenteel aanwezig is. Hierbij is aan de onderzijde en bovenzijde een isolatielaag aangebracht. Door het aanbrengen van een kleilaag op de bodem van de aan te leggen geul wordt voorkomen dat een eventuele verontreiniging zich zou kunnen verspreiden via het rivierwater en het geulensysteem in de Dreumelse uiterwaarde. De klei die in de nevengeul wordt aangebracht is tevens bedoeld om te voorkomen dat de geul zich een weg baant naar het depot toe. Op deze kleilaag wordt zand aangebracht zodat voldaan wordt aan de bodemeisen en ecologie voor een meestromende nevengeul. Er zijn geen gegevens voor handen waaruit blijkt dat er momenteel sprake is van verontreinigd grondwater als gevolg van de aanwezigheid van dit depot. Daarom zal het grondwater vanaf voorjaar 2024 worden bemonsterd en geanalyseerd. Deze grondwatermonitoring wordt voor in ieder geval de komende jaren periodiek uitgevoerd. Uit deze analyses zal volgen of er überhaupt sprake is van uitlogging naar het grondwater. Met de in te stellen grondwatermonitoring zal uitsluitend verkregen worden over eventuele verspreiding van verontreinigende stoffen via het grondwater.	Nee
3.6	Oevergeul Indieners geven aan dat de nieuwe geul daarnaast wordt aangetakt op de 6 km lange en 100 m brede meestromende oevergeul die natuurdoelen heeft, die overeenkomen met de nieuwe nevengeul.	Alle ontwerpbesluiten	De nieuwe permanent stromende nevengeulen betekenen een aanzienlijke uitbreiding van het stromend habitat langs de Waal; een habitat waar een groot gebrek aan is, en ondanks de recente aanleg van de oevergeul is de kwaliteit van de Waal op dit gebied nog niet op orde. Het is dus geen kwestie van of / of maar veel meer van en / en. Er	Nee (aanpassing oostelijke geul zie 3.7)

	Indieners geven aan dat die bestaande Oevergeul net als de Vonkerplas uitgebreid onderzocht is en zeer succesvol blijkt voor stroomminnende soorten. Omdat een deel van de vissen uit de oevergeul, via de nieuwe geul, terecht zullen komen in de oostelijke geul, waar de problemen met vissterfte niet worden opgelost, zullen deze vissen sterven en zo kannibaliseert de nevengeul op de visstand van de oevergeul. Wat ons betreft zijn de effecten van de nieuwe geul en gerelateerde ingrepen daarom -/-- en zeker geen 0/+.		wordt daarom een samenhangend cumulatief effect verwacht van de nieuw aan te leggen nevengeulen in combinatie met de reeds bestaande oevergeul. De habitats verschillen, omdat in de stromende nevengeul meer ondiep water en meer variatie aanwezig is, wat de kansen vergroot voor andere soorten. Daarnaast heeft de oevergeul ook nog een functie voor de recreatievaart en de hoogwaterbescherming en moet daarom op diepte gehouden worden, terwijl de nieuw aan te leggen geulen alleen een ecologische functie hebben wat de ecologische kwaliteit ten goede zal komen. Ten aanzien van de opmerking over vissterfte in de oostelijke geul wordt verwezen naar de beantwoording onder 3.7. Hier zal de aanwezige drempel verwijderd worden.	
3.7	De vergeten Oostelijke geul – onnodige vissterfte In tegenstelling tot het UWDH-ontwerp voorziet het voorstel van indieners ook in het wegnemen van de drempels in de oostelijke geul, die loopt van de Vonkerplas naar de Kil. De redenen daarvoor zijn: - De oostelijke geul heeft ook drempels en er treedt zelfs meer vissterfte op (aanvoer vissen vanuit de Vonkerplas en de Waal via de haven) - De oostelijke en westelijke geulen staan met elkaar in verbinding bij de Kil in Dreumel, wat onherroepelijk leidt tot meer- en onnodige vissterfte. Dat ondermijnt de voordelen van het wegnemen van drempels in de westelijke geul. Want vissen migreren bij een normale waterstand van de ene geul naar de andere. Afbeelding: Vissen kunnen vrij migreren van de westelijke naar de oostelijke geul	Alle ontwerpbesluiten	In het traject van de huidige oostelijke geul vanaf de duiker naar de Vonkerplas tot waar deze bij de westelijke strang aantakt, zijn er enkele drempels van ca 50 cm hoog aanwezig met daar tussenin laagtes. Zodra het waterpeil onder de meest zuidelijke drempel zakt (hoogte 3,25 m +NAP), wat gemiddeld ca 50 dagen per jaar gebeurt, ontstaat er een afgesloten laagte. Bij warm weer kan dat tot zuurstofloosheid leiden in de resterende poelen, waardoor vissterfte optreedt. Bij extreme droogte kunnen de poelen tevens droogvallen. Door het project verandert deze situatie niet zodanig dat de kans op vissterfte toeneemt, de zuidelijke drempel blijft namelijk ongemoeid. Om vissterfte verder te reduceren, zal het ontwerp aangepast worden waarbij de oostelijke geul met de westelijke verbonden wordt. Deze verbinding was in het verleden ook aanwezig maar is in de loop der tijd deels verland/aangezand/dichtgeslibd. Deze verbinding wordt weer hersteld. Het verlagen van de drempel betreft achterstallig onderhoud. Hierbij wordt de zuidelijke drempel doorgegraven met een geultje van ca 50-75 cm diep over een breedte van 5 à 10 m. Daarmee wordt ten minste een deel van de oostelijke strang verbonden met de stromende nevengeul die het project daar realiseert. Hierdoor raken de vissen daar niet ingesloten. In aanvulling hierop worden de kolkaten bij de duiker ten zuiden van de Vonkerplas opgevuld zodat hier geen vissen opgesloten kunnen worden bij een uitzakkend peil. Algemeen wordt wel nog opgemerkt dat het op zich een natuurlijke situatie in het rivierengebied is dat er in sommige jaren vissen doodgaan in afgesloten strangen. Verder wordt opgemerkt dat de foto van indieners “afbeelding augustus 2022 Massale vissterfte in de oostelijke geul” de westelijke geul betreft en niet de oostelijke zoals in het onderschrift vermeld is. Dit laat onverlet dat in de oostelijke geul vissterfte is geconstateerd.	Ja, de reactie leidt tot aanpassing van de watervergunning van Waterschap Rivierenland

	 Afbeelding, Augustus 2022, Massale vissterfte in de oostelijke geul wordt niet opgelost in het UWDH-project			
3.8	Alternatief ontwerp Westelijke nevengeul Indieners hebben een alternatief ontwerp voor de westelijke nevengeul. Indieners stellen dat de door hun voorgestelde variant eerder genoemde nadelen veel minder heeft en slechts de helft van de maatregelen vereist, maar vinden dat er geen serieuze poging is gedaan om deze technisch haalbaar te maken. Met wat overleg en creativiteit had dit mogelijk wel gekund. Het argument om onze oplossing af te keuren (te veel erosie) is twijfelachtig. Zowel het UWDH-ontwerp als ons aangedragen alternatief (hierna te noemen “Alt. BCDW”) voorzien in dezelfde functie: - Het verbinden van een bestaande westelijke niet mee-stromende nevengeul met de Waal (stroomopwaarts) zodat die wel mee gaat stromen - Het geleidelijk, zonder drempels, stroomafwaarts af laten lopen van de gehele nieuwe nevengeul van 2,36 m+ NAP bij de monding, naar 2.18 m+ NAP bij de uitstroom, zodat vissterfte minder optreedt bij laag water. Een illustratie van beide alternatieven: Het UWDH ontwerp: Voorstel indieners:	Alle ontwerpbesluiten	Het belangrijkste verschil tussen het alternatieve tracé en het UWDH-ontwerp betreft de locatie van de instroom. Het alternatief stelt de instroom voor ter plaatse van de voormalige haven terwijl in het UWDH-voorstel een noordelijkere instroom is voorgesteld ter hoogte van de overlaat naar de Vonkerplas. Bij het bepalen van het tracé voor de nevengeul zijn in het kader van UWDH beide mogelijkheden voor de instroomlocatie ook al in overweging genomen maar afgefallen, zie daarvoor ook de zienswijzen onder 3.4 ad 2. Zoals onder 3.7 reeds is beschreven zal het ontwerp van project UWDH zodanig aangepast worden dat de oostelijke geul met de westelijke verbonden wordt door het verwijderen van een drempel.	Nee

				
3.9	Conclusie Indieners vinden dat sprake is van tunnelvisie: om een boekhoudkundig doel van oeverlengte te realiseren redeneer je alles naar je eigen oplossing toe, hoe vreemd, riskant en gebieds-oneigen die oplossing ook is. Uit de wijze waarop alternatieven worden afgeschoten en essentiële context en -wetenschap, worden weggelaten, wordt duidelijk dat er geen echte interesse is, wat participatie en kennis voor het project kan opleveren. Indieners (en ook andere participanten) ervaren het proces, waar ze jarenlang enorm veel tijd in hebben geïnvesteerd, in ieder geval als een ondoordringbare muur. Als je wat meer uitzoomt zie je dat de interpretatie van de taakstelling 10km meestromende nevengeul, erg schadelijk uitpakt. Niet omdat het op zich een schadelijke doelstelling is, maar omdat (de natuur van) het gebied er niet om vraagt en, in dit geval, zelfs slechter wordt. In de gebiedsvisie die indieners samen met de Boomgroep Wamel, RWS, de Provincie en Bosch & Slabbers hebben opgesteld is wél vanuit het gebied gedacht. En zie je ook andere oplossingen. De opstellers van de plannen van UWDH hebben, denken indieners, onvoldoende beeld bij het geweld van de echte natuurkrachten in het gebied. Het gemillimeter in het ontwerp, staft deze gedachte. Indieners maken bezwaar tegen enige UWDH-vergunning voor de nevengeul naast- en het dichtzetten van de Vonkerplas vanwege de deels onjuiste en vooral incomplete informatie hierover in de MER, de onnodige ecologische schade die dit veroorzaakt, het gekunstelde- en eveneens onnodig (blijvend) kostbare ontwerp en de tekortschietende participatie en ontbrekend draagvlak. Het UWDH-project biedt een unieke kans om twee bewezen, succesvolle ecosystemen (de Vonkerplas en de Oevergeul) te beschermen en zelfs te versterken en tegelijkertijd ook de kwantitatieve KWR-doelen te halen, maar het schiet daarin nu jammerlijk tekort. Dit deel van het project is daarom in strijd met het KWR/ SDG-doel van het “beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit”.	Alle ontwerpbesluiten	In bovenstaande punten 3.1 t/m 3.8 is inhoudelijk gereageerd op de ingediende zienswijzen van indiener. Voor het participatieproces binnen dit project wordt verwezen naar de participatieverantwoording opgenomen in bijlage 13 bij de toelichting op het bestemmingsplan. Op 17 augustus 2021 heeft nog een veldbezoek plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de indiener. De visies omtrent de geulen zijn toen met elkaar gedeeld.	Nee
4.1	Nevengeul Wamel Indiener geeft aan dat bij de realisatie van nevengeul Wamel slechts ingezet wordt op eenzijdige natuurmeerwaarde aangaande een ontwikkeling van een watergeul voor water-minnende natuur / ecologie. Bewoners en recreanten worden onvoldoende gefaciliteerd voor deze natuurwaarde. Er zijn weinig tot geen recreatieve mogelijkheden en fysieke natuurwaarde aanwezig. Zo zijn er geen struinenpaden, fietspaden, outdoor mogelijkheden en/of belevingselementen (zie voorbeeld , uiterwaarden Lekboulevard te Nieuwegein).	Ontwerp Projectplan Waterwet	Ad 1. Zoals in de Nota inspraak en vooroverleg (opgesteld in het kader van de eerdere voorontwerp-bestemmingsplannen) reeds is beschreven is het belangrijkste uitgangspunt in de planvorming dat de uiterwaarden worden omgevormd tot natuurgebied. De natuurfunctie met openheid, rust en ruimte (struinen) prevaleert boven de intensievere recreatieve functies. Het terrein blijft openbaar toegankelijk en extensieve recreatie (struinen door het gebied) blijft mogelijk en toegestaan maar alleen indien dit de natuurfunctie niet schaadt. Daarom worden er geen recreatieve voorzieningen zoals verharde fietsroutes, bankjes of grootschalige parkeervoorzieningen in het gebied aangelegd. Om ongewenste toegang met bijvoorbeeld quads tegen te gaan wordt het hele gebied uitgerasterd en voorzien van toegangspoorten. Bij de entrees komen	Nee

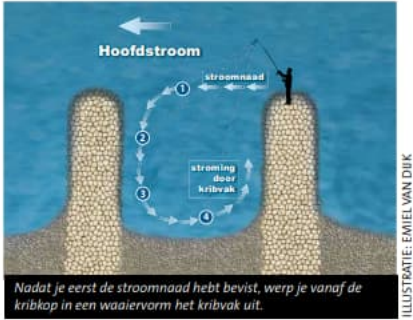
Nota van zienswijzen (Ontwerpbesluiten UWDH)	23 augustus 2024	2. De geul is een onnatuurlijk element in het landschap, bevat geen oorspronkelijke natuurwaarde, moet kunstmatig in stroming worden gehouden en levert grondwateroverlast op in de kern Wamel. Hiernaast is niet beschreven/ onderzocht naar de totstandkoming van ingetekende nevengeul loop in deze uitwaarde. 3. Nevengeul levert voor de kern Wamel 5 cm grondwater stijging op. Dit is in tegenspraak met de toetsing Doelstellingen Waterwet (zie blz. 15 PpWw). Samenvattend geeft indiener aan dat een achterliggende en onderbouwde reden ontbreekt waarom deze geul een meerwaarde is waarin tevens geen recreatiemogelijkheden aanwezig zijn.	overstapjes en klaphekjes om het gebied te betreden en van daaruit door de uiterwaarden te struinen. Om voldoende ‘ommetjes’ (ook vanuit de dorpen) te kunnen maken en de bereikbaarheid van de Waal te borgen, zijn alle nevengeulen voorzien van oversteken. Op een aantal locaties is een beperkt aantal kleine parkeerplaatsen voorzien. Dit is gedaan om wildparkeren te vermijden. Ad 2. De stromende nevengeul Wamel is geprojecteerd in een laagte die vroeger de zuidelijke oever van de toen nog veel bredere Waal vormde. Ad 3. Initiële geohydrologische berekeningen hebben laten zien dat de nevengeulen effect hebben op het grondwater (waaronder deze 5 centimeter stijging). Om te voldoen aan de doelstellingen van de Waterwet zijn daarom mitigerende maatregelen voorzien. Zo wordt onder andere nevengeul Wamel voorzien van een kleilaag. De geohydrologische berekeningen laten zien dat dankzij deze mitigerende maatregelen de grondwatereffecten binnen de geaccepteerde marges vallen. Hiermee wordt voldaan aan de doelstellingen van de Waterwet.	
4.2	Historische Tiels Krib Indiener geeft aan dat in het ontwerp wordt beschreven dat de aanwezige natuurlijke hoge krib zijwaarts wordt aangevuld met grond. Op deze wijze wordt er een onnatuurlijk element toegevoegd aan deze hoge historische hoge oeverwal. Aanvullen moet zodanig plaatsvinden dat de Krib herkenbaar blijft als historische element. Vanuit historische kennis moet zorgvuldig omgegaan worden wanneer een hoogteaanvulling noodzakelijk is naast de Tiels Krib, zodat deze herkenbaar blijft.	Ontwerp Projectplan Waterwet	De Tielse krib heeft een historische waarde. De kribben zijn zorgvuldig afgewogen en meegenomen in het ontwerpproces en onderdeel van het plan. De Tielse Krib wordt in het huidige ontwerp ontzien en blijft dus gehandhaafd. In onderstaande afbeelding 1 is de ligging van de Tielse krib op een oude rivierkaart uit 1830 zichtbaar. In afbeelding 2 is de ligging hiervan geprojecteerd op de huidige hoogtekaart (AHN) en met weergave van de toekomstige nevengeul. Bij de Tielse krib worden geen graafwerkzaamheden noch aanvullingen van grond uitgevoerd. De voorgenomen werkzaamheden zullen niet leiden tot aantasting van de krib. Afbeelding 1: Rivierkaart uit 1830 met ligging van de Tielse krib Afbeelding 2: Analyse ligging Tielse krib aan de hand van rivierkaart uit 1830 geprojecteerd op de huidige hoogtekaart (AHN) en met weergave van de toekomstige nevengeul	Nee

4.3	Aanvullen nevengeul met klei Indiener geeft aan dat onvoldoende is aangetoond / beschreven dat bekleding middels klei mogelijke kweloverlast tegenhoudt. Hiernaast is niet beschreven welke ecologische effecten zwarte klei heeft in de nevengeul Wamel. Indiener stelt dat aangetoond moet worden dat de kleibekleding in de nevengeul zowel fysiek als ecologisch geen nadelige invloed heeft.	Ontwerp Projectplan Waterwet	In (delen van) de nevengeulen wordt een kleilaag aangebracht om kweloverlast tegen te gaan. Dit is nader onderbouwd in rapport “Uiterwaarden Wamel, Dreumel en Heerewaarden – Risicoanalyse geohydrologie (Fugro, 2021). Daar waar in de stromende nevengeulen een kleilaag wordt aangebracht, wordt deze kleilaag bedekt met een voldoende dikke zandlaag als substraat voor reofiele soorten. Hierdoor worden gunstige ecologische omstandigheden gecreëerd.	Nee
4.4	Toetsing Doelstellingen Waterwet - wateroverlast Indiener geeft aan dat niet wordt voldaan aan de gestelde doelstelling (geen wateroverlast) wanneer de nevengeul Wamel wordt gerealiseerd (zie 2% grondwateroverlast en 5 cm verhoogde grondwaterstanden kern Wamel). Het ontbreekt aan (harde) afspraken, extra maatregelen of compensatie mogelijkheden /schadevergoedingen met RWS/ Gemeente West Maas en Waal / Waterschap Rivierenland tussen bewoners waarin toekomstige grondwateroverlast geclaimd kan worden. Hiernaast is niets opgenomen van een grondwater monitoringsprogramma meetnet in de uiterwaarden waarin men dit moet beheersen. Indiener stelt dat in het plan van nevengeul Wamel het ontbreekt aan voldoende goede beheersing /garanties/ extra maatregelen waarin gegarandeerd niet zal optreden en waar bewoners met klachten gecompenseerd worden.	Ontwerp Projectplan Waterwet	Voor een reactie over wateroverlast, kwel en schadevergoedingen wordt verwezen naar de reacties onder 1.1 en 1.3. Degene die schade lijdt of zal lijden als gevolg van maatregelen opgenomen in het projectplan Waterwet kunnen op grond van artikel 4.21 van de Invoeringswet Omgevingswet een verzoek tot vergoeding van de nadeelcompensatie indienen bij Rijkswaterstaat. Voor nadere informatie wordt verwezen naar de website van Rijkswaterstaat. Ten aanzien van monitoring van het grondwater: Op moment van schrijven loopt een aanbesteding voor het uitzetten van een grondwatermonitoring meetnet. Dit meetnet wordt in periode maart – april 2024 uitgezet. Het meetnet kijkt naar de huidige grondwatersituatie (voor realisatie), tijdens de realisatiefase en na realisatie. De data wordt 3 maandelijks geëvalueerd, en is openbaar beschikbaar. De eerste meetreeksen (voor start uitvoering) dienen als nulmeting. Metingen tijdens / na realisatie dienen als referentie om eventuele veranderingen in grondwater te bepalen. De monitoring zal opgenomen worden in de vorm van een voorschrift in de ontgrondingsvergunning.	Nee (monitoring wordt als ambtshalve wijziging wel als voorschrift toegevoegd in de ontgrondingsvergunning)
5.1	Indiener geeft aan de afgelopen vijf jaar intensief ecologisch onderzoek gedaan te hebben in de Dreumelse Waard en heeft daar diverse reportages van gemaakt. Eén van deze reportages betreft de zienswijze voor dit project in de vorm van een video. De video is als volgt samengevat: Reactie op het plan 1. De bomen bij het Waalstrandje en bij de Vonkerplas wil initiatiefnemer in het plan UWDH verwijderen en niet meer terug laten komen. 2. De bult van Dekker (verontreinigd met verschillende stoffen) wordt niet verwijderd en wordt een vluchtplaats voor wilde dieren tijdens hoogwater in de Waal. 3. Het hoge aantal waargenomen meerkoeten en aalscholvers in de Vonkerplas wijst erop dat dit speciaal natuurgebied is. 4. Uit langdurige opnames van het onderwaterleven concludeert de indiener dat dit één van de gezondste ecosystemen van Nederland langs de grote rivieren is. 5. Indienen heeft gedurende 5 jaar boven en onder water gefilmd en stelt vast dat tientallen beschermde planten- en diersoorten die op de Rode Lijst staan voorkomen in de Dreumelse Waard. Dit is een belangrijke reden om de plannen van Rijkswaterstaat af te keuren. De leefomgeving moet immers beschermd worden en veranderingen in het gebied moeten een ecologische meerwaarde hebben. 6. De nieuwe geul (nevengeul Dreumel) komt vlak naast de Vonkerplas te liggen waarbij de dijk tussen de Waal en de Vonkerplas veel smaller wordt. Hierdoor zal bij laagwater in de Waal het oppervlaktewater sneller dalen in de Vonkerplas. 7. De nevengeul Tielse plaat mag niet doorgaan in verband met ernstige bodemverontreiniging. Deze vervuiling is tot grote diepte aanwezig. De kans is groot dat de nieuwe geul het gif verspreidt in de uiterwaarden. Dit geldt ook voor de bult van Dekker waar de nevengeul Dreumel langs komt te liggen.	Alle ontwerpbesluiten	Ad 1. In het kader van dit project is niet voorzien in het weghalen van bomen in het plangebied. In tegenstelling, het areaal ooibos neemt juist toe in het gebied. Ad 2, 3, 4 en 5. Deze opmerkingen worden ter kennisgeving aangenomen omdat het voormalig slibdepot en de Vonkerplas geen onderdeel uitmaken van de plannen. Ad 6. De Vonkerplas staat via het grondwater in de diepere ondergrond in verbinding met de Waal. De Vonkerplas zal zeker reageren op de rivierstanden in de Waal via kwel en infiltratie processen. Dat is nu zo en ook straks, na uitvoering van de maatregelen. De aan te leggen nevengeul heeft hier vrijwel geen invloed op; het is immers een ondiepe geul en de kwel en infiltratieprocessen spelen zich af in de diepere ondergrond. Ditzelfde is van toepassing op de leikade die over een zekere lengte versmald wordt. Dit heeft geen invloed op het in- en uitstromen van de Vonkerplas omdat tegen de tijd dat het rivierwater tegen deze kade aan staat (ca 15 – 20 dagen per jaar) de plas al via de strangen en de oude haven in verbinding staat met de Waal (zie ook 3.2). Ad 7. In het projectgebied zijn op verschillende plaatsen bodemverontreinigingen aanwezig. Ter plaatse van de door indiener genoemde nevengeul Tielse plaat en ‘de bult van Dekker’ is zogenaamde niet toepasbare specie (NT) aanwezig. Deze laatste maakt geen onderdeel uit van het plan, hier worden geen graafwerkzaamheden verricht. Ten aanzien van de verontreinigingen aanwezig in dit voormalig slibdepot en de invloed op de nevengeul Dreumel wordt verwezen naar 3.5. Daar waar wel in NT-materiaal gegraven wordt (zoals bij nevengeul Tielse plaat), wordt de vrijkomende NT-specie afgevoerd uit het gebied en wordt nagegaan of de kwaliteit van de nieuwe waterbodem niet leidt tot een verslechtering van de waterkwaliteit van de Waal.	Nee

5.2	Nieuw voorstel Indiener heeft zelf een voorstel gemaakt voor herinrichting van de Dreumelse Waard. Het nieuwe voorstel voorziet onder andere in het verbreden en verdiepen van bestaande strangen, het afgraven en afvoeren van verontreinigde grond, de realisatie van bruggen, het verbinden van het Vaticaan en het strangencomplex met de Vonkerplas, het saneren van de ‘bult van Dekker’ en inrichten tot hoogwatervluchtplaats voor dieren met bos en een nieuwe waterplas.	Alle ontwerpbesluiten	Voor een reactie wordt verwezen wordt naar hoofdstuk 2 (paragraaf 2.2).	Nee
6.1	Indieners willen graag over onderstaande onderwerpen in gesprek blijven met de planmakers en uitvoerende partijen. Toename recreatie langs erfgrens van indieners De woning/het perceel van indieners grenst aan drie zijden aan grondgebieden van Staatsbosbeheer/waterschap. Dit zijn nu weilanden die door afrastering niet of nagenoeg niet bereikbaar zijn waardoor er (nagenoeg) geen recreanten lopen. Het plan maakt van deze ontoegankelijke weilanden nu struingebied. Daarmee is het reëel om te mogen verwachten dat dat voor indieners wél tot een onwenselijke toename van recreatie kan leiden rondom het erf.	Alle ontwerpbesluiten	De beheerders (Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat) onderschrijven de wens om in gesprek te blijven met indieners. Aan het voorliggende plan liggen natuurdoelen ten grondslag. Uitgangspunt is dat de gronden van de initiatiefnemers openbaar toegankelijk zijn. Het plan zet niet in op toename van recreatie. Natuurgebieden zijn toegankelijk voor extensief recreatief gebruik. Daarnaast wordt de huidige doorgaande verbinding langs de Waal niet doorbroken. Ingeschat wordt dat de situatie rondom de percelen van indieners niet substantieel zal wijzigen.	Nee
6.2	Parkeervoorziening langs Molendijk Indieners geven aan dat in het plan een “kleine parkeervoorziening” (max. 10 stuks) is voorzien langs de Molendijk. Indieners vinden dit vergeleken met de huidige situatie in het geheel geen “kleine parkeervoorziening”. Tien plekken is vergeleken met de huidige situatie veel; er staan bij de ingang van het wandelgebied op z’n hoogst 3 auto’s. Dus 10 is meer dan een verdubbeling. Hierbij merken indieners nog op dat door bewoners ooit klachten geuit zijn over auto’s die <u>in het weiland</u> parkeerden, direct langs de stranden. Maar sinds het weiland weer is uitgerasterd en voorzien van een toegangspoort is daar geen overlast meer van.	Alle ontwerpbesluiten	Voor meer informatie over parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen). Specifiek voor deze zienswijze wordt vermeld dat de parkeervoorziening van max. 10 auto's aan de Molendijk is bedoeld ter vervanging van het ongewenst parkeren langs de Molendijk zelf. Ook nu wordt er op het onverharde deel (gras), waar de toekomstige parkeerplaatsen zijn gepland, geparkeerd. De bedoelde parkeerplaatsen hebben ten opzichte van het huidige langsparkeren geen extra aantrekkingskracht. De nieuwe parkeerplaatsen worden aangelegd binnen de huidige bestaande afrasteringen van het perceel waar nu ook al geparkeerd kan worden.	Nee
6.3	Binnendijs parkeren Indieners merken op dat aangegeven is dat binnendijs parkeren niet aansluit bij de wens van de gemeente, o.a. omdat bij het binnendijs parkeren de auto’s direct in het zicht staan langs de Van Heemstraweg, hetgeen de gemeente minder wenselijk acht. Het is voor indieners echter veel minder wenselijk om zoveel auto’s in het natuurbeeld toe te staan. De Van Heemstraweg is al een grote verzameling van auto’s. De uiterwaarden is een grote verzameling van natuur. Het lijkt indieners evident dat auto’s minder wenselijk zijn in het natuurbeeld dan langs een N-weg. Auto’s in het natuurbeeld en in het zicht van de bewoners van de Molendijk sluit niet aan bij de wens van de bewoners. Plek voor 3 tot 5 auto’s (vergelijkbaar met de huidige situatie) voor o.a. mindervaliden vinden indieners realistischer dan plek voor een disproportioneel aantal van 10 auto’s. Bovendien zijn indieners bang dat zo’n plek uitnodigend werkt voor overnachting in campers en andere nachtelijke activiteiten. Dat geeft een onveilig gevoel.	Alle ontwerpbesluiten	Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen). Specifiek voor deze zienswijze wordt aangegeven dat de voorziening die in het plan is opgenomen dermate kleinschalig is dat de natuurdoelen hiermee zeker niet geschaad worden. De suggestie dat in de huidige situatie slechts ruimte zou zijn voor 3 tot 5 auto's wordt bestreden evenals de opvatting dat een parkeerplek voor 10 auto's disproportioneel zou zijn. De grootte van de parkeervoorziening wordt als passend bij de plek en bij het gebied beschouwd en geclassificeerd als kleinschalig.	Nee
6.4	Verzoek in gesprek blijven over rasters en toegangen nabij woningen Indieners blijven graag in gesprek met waterschap en Staatsbosbeheer over de rasters en toegangen bij de woningen grenzend aan de nevengeul langs de Varikse Plaat. Beweging direct langs de erfgrens van indieners zou hun een onprettig en onveilig gevoel geven. Het gebied is groot genoeg om recreatie van de erfgrens af te leiden. Indieners hebben daar heel geschikte en niet-ingewikkelde gedachten over. Het verzoek is om indieners daarover te blijven laten meedenken.	Alle ontwerpbesluiten	De beheerverantwoordelijkheid, na realisatie ligt bij de betreffende grondeigenaar/grondeigenaren, te weten Staatsbosbeheer en het waterschap. Partijen zijn met elkaar in gesprek geweest en Staatsbosbeheer heeft kennis genomen van de ideeën van indiener. Na realisatie van de Varikse nevengeul komen de grondeigenaren hierop terug.	Nee
7.1	Bevers Indiener maakt ernstig bezwaar tegen het creëren van een leefomgeving waar bevers kunnen leven. Bevers vreten de dijken kapot.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden	Bevers maken deel uit van de fauna van het rivierengebied. Bevers komen nu al op veel plaatsen voor in het rivierengebied. Door meer natuurgebieden te creëren neemt het geschikt leefgebied van de bever toe, maar dit is geen primaire opgave van het project.	Nee

		Wamel Dreumel Heerewaarden en de bijbehorende MER		
7.2	Geen moerassen Indiener heeft bezwaar tegen het ontwikkelingsdoel “de ontwikkeling van moerassen” en derhalve tegen het actief aanleggen van moerassen. Moerassen, in combinatie met temperatuurverhoging die al langere tijd plaatsvindt in Nederland, leiden tot terugkeer van tropische ziekten zoals malaria en knokkelkoorts. Dit is een gevaar voor de volksgezondheid. Moerassen vormen een kweekvijver voor muggen omdat muggen in stilstaand water een ideale broedplaats vinden voor hun eitjes en zoals bekend verspreiden muggen virussen en parasieten. Indiener vindt het aanleggen van overstromingsgebieden om tijdelijk hoog water op te vangen goed, maar bassins en moerasgebieden aanleggen niet (geen stilstaand water). Als gevolg van klimaatverandering wordt het weer steeds extremer met als gevolg vaker heftige regenval waardoor overstromingsvlakten en waterbergingen vaker gevuld worden dan nu wordt aangenomen, maar veel belangrijker, deze naar alle waarschijnlijkheid ook langer gevuld zullen zijn met water waardoor muggen zich rijkelijk kunnen nestelen en vermenigvuldigen. Indiener vindt het advies van de Wageningen Universiteit & Research hierover gedateerd (mei 2022). Omdat nu in Nederland geen knokkelkoorts e.d. voorkomt, kunnen de steekmuggen deze ziekten nu ook niet overdragen op de mens, maar in de nabije toekomst wel. Indiener verwijst hierbij naar het nieuws van 4 augustus 2023 (bron: nos.nl). Indiener stelt vast dat aandacht voor ziekte en gezondheid ontbreekt in het plan. Het woord “mug” wordt nergens genoemd, behalve in het advies van de WUR. Indiener verzoekt om volksgezondheid zwaar te laten meewegen in de besluitvorming en geen struisvogelpolitiek te bedrijven. Indiener verzoekt om het ontwerp bestemmingsplan te wijzigen in die zin dat er alleen overstromingsvlaktes worden aangelegd waar ruimte voor het water wordt gegeven om tijdelijk het hoge water op te vangen, maar geen moerassen; water vasthouden in de bodem i.v.m. de grondwaterstand is goed, maar dan wel in de grond en niet boven de grond.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerewaarden en de bijbehorende MER	Naar aanleiding van de inspraakreactie van indiener op het Voorontwerp Bestemmingsplan is advies ingewonnen bij Wageningen University & Research (WUR, prof. dr. [REDACTED]). Het hiervoor opgestelde adviesdocument ‘Stekende insecten in Waaluiterswaarden – Natuurontwikkelingsgebied Wamel, Dreumel en Heerewaarden’ is een bijlage bij de toelichting op het (ontwerp) bestemmingsplan. Uit dit adviesdocument blijkt dat de voor stekende insecten (zoals de mug) interessante habitattypen in de huidige situatie in de uiterwaarden van Wamel, Dreumel en Heerewaarden reeds veelvuldig aanwezig zijn. Door de voorgenomen ingrepen is er een geringe toename in oppervlakte van habitattypen die een risico zouden kunnen vormen voor de ontwikkeling van stekende insecten. Hierdoor verandert er weinig ten opzichte van de huidige situatie. De mogelijke toename van overlast van stekende insecten wordt niet significant geacht. Naar aanleiding van de zienswijze dat het adviesdocument gedateerd zou zijn is contact opgenomen met de opsteller van het document. De opsteller stelt dat het adviesdocument niet gedateerd is. De meest recente meldingen en inzichten bij RIVM en NVWA zijn hiervoor geraadpleegd en deze leiden niet tot andere conclusies voor het opgestelde adviesdocument. Daarnaast is het onwaarschijnlijk dat de tijgermug deze moerashabitats gaat bezetten omdat het een typische cultuurvolger is zoals onze huissteekmug (bron: WUR, idem opsteller rapportage).	Nee
8.1	Indiener reageert op het binnendijs perceel aan de Heerewaardensestraat te Heerewaarden met de toekomstige bestemming N (natuur) en een mogelijkheid voor waterberging als retentie voor kwelwater van ongeveer 7000 m³. Indiener stelt voor om een ander perceel te gebruiken voor het bergen van kwelwater. Indiener geeft aan dat het betreffende perceel momenteel weiland is en een hoogte heeft tussen 5,60 tot 5,80 + NAP. De waterstand in dit gebied ligt op ongeveer 3,70 + NAP. Een verschil van ongeveer 2 m. Dit betekent dat wanneer de retentieplas t.b.v. kwelwater op het betreffende perceel komt, minimaal tot een diepte van 2 m moet worden gegraven, waarbij een reeds bestaande plas in de nabijheid van de beoogde locatie waarschijnlijk al als retentieplas zal gaan werken. In 2021 zijn samen met Rijkswaterstaat, Stichting Landschapsbeheer Gelderland, Staatsbosbeheer, eigenaar van het perceel met de reeds bestaande plas en indiener onderzocht wat mogelijk is met de reeds bestaande waterplas. Indiener stelt voor om middels grondruil/grondaankoop op het perceel met bestaande waterplas en het perceel erachter de benodigde retentieplas aan te leggen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	De voorgestelde locatie is niet in eigendom van initiatiefnemers. Daarom is deze locatie niet eerder in beeld geweest als mogelijke locatie voor de waterberging gezien de uitgangspunten van het project om enkel op eigen gronden werken te verrichten. Er zijn gesprekken gestart tussen initiatiefnemer en indiener/eigenaar van het voorgestelde perceel. Deze hebben nog niet geleid tot een overeenkomst. Indien in de toekomst alsnog tot overeenstemming wordt gekomen, zal daarvoor een nieuwe zelfstandige procedure worden doorlopen. De huidige locatie wordt vooralsnog gehandhaafd.	Nee
9.1	Ontwikkeling extra ooibos in weiland ten zuiden van Bato’s erf	Ontwerp bestemmingsplan	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee

	Indiener heeft als direct aanwonende geen bezwaar tegen de ontwikkeling van ooibos in het weiland (pinkenwei) bij Bato's erf.	Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)		
9.2	Gerichte beplanting Om de lokale monotonie van de populieren en wilgen te doorbreken (zachthoutooibos) adviseren indieners hier een gerichte beplanting, liefst met voedsel-, en waardplanten meerwaarde voor de dieren met hardhoutooibos bomen als eik, iep, wilde appel en es. (habitattype 91F0, https://www.natuurkennis.nl/Uploaded_files/Publicaties/obn-ooibossen-11okt21.pdf). Het scheppen van een nieuwe biotoop zal de soortenrijkdom ten goede komen, mogelijkerwijs kan er direct al aan een onder-begroeiing worden gedacht als steun voor de lokale patrijzen en fazanten. Natuurlijke (veel te trage) ontwikkeling wordt niet op prijs gesteld en zal op lange termijn slechts leiden tot nog meer van hetzelfde op Bato's erf.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Bij de ontwikkeling van nieuw ooibos in het projectgebied wordt steeds uitgegaan van spontane ontwikkeling van de vegetatie. Wel kan de bodem voorberekt worden om betere kiemomstandigheden te krijgen. Het betreffende gebied ligt vrij laag, is nu al nat en heeft een kleiige bodem. Daarbij zal het waterpeil hier in het voorjaar worden opgezet t.b.v. het instellen van een overstromingsvlakte. De hoge waterstanden, lange overstromingsduur en het bodemtype maken dit gebied ongeschikt voor de ontwikkeling van hardhoutooibos. Inmiddels is op heel veel plaatsen in het rivierengebied zichtbaar dat natuurlijke ontwikkeling tot heel waardevolle ecotopen kan leiden (zie bijvoorbeeld www.Rijninbeeld.nl) met veel variatie. Het klopt dat het eindstadium van veel vegetatietypen lang op zich laat wachten, maar de tussentijd biedt ook volop interessante ontwikkelingen.	Nee
9.3	Verscholen parkeerplaats en bemoeilijkte toegang Indieners adviseren om de weide-opgang te voorzien van een verscholen parkeerplaats (met name voor de hondenuitlaters). Echter, wel de toegang tot het te ontwikkelen hardhoutooibos bemoeilijken (doortrekken sloot richting HWA (Heerewaardense Afsluitdijk, winterdijk) omdat er feitelijk geen andere uitgang van het verder volkomen ingesloten perceel is.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Er is een beperkt aantal parkeerplaatsen in de berm van de weg voorzien ter vervanging van ongewenst wildparkeren aan de bestaande smalle weg. Bedoeld perceel zal, vanwege ooibos niet aantrekkelijk zijn voor recreatief bezoek. Extra maatregelen om de toegang tot dit deel van het plangebied te beperken lijken overbodig. Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen).	Nee
9.4	Verwijderen prikkeldraad Mits voorgaande (9.3) op vakkundige wijze is georganiseerd en uitgevoerd stellen indieners voor alle prikkeldraad rond de pinkenwei te verwijderen zodat de reeën meer, en vooral veiliger bewegingsruimte hebben. Dit betreft de (met de klok mee: zomerkade aan de HWA zijde, de hoge rand van Bato's erf naar de pinkenweide, de verwilderde zijde evenwijdig aan de HWA, het prikkeldraad langs de tuin aan de wei-zijde.) Prikkeldraad verwijderen zou volgens indieners een integrale projectdoelstelling moeten zijn.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Bestaande afrasteringen en prikkeldraad worden in het gehele plangebied verwijderd. Op de buitengrenzen van het plangebied wordt nieuwe afrastering aangebracht. Dit vanwege de voorgenomen begrazing. Een indicatie van de ligging van de aan te brengen rasters is weergegeven in bijlage 1 van de Beheer- en onderhoudsstrategie die onderdeel vormt van het bestemmingsplan.	Nee
9.5	Paddenpoel Indieners stellen voor om van de mogelijkheid gebruik te maken om overlappend over het terrein en de tuin een paddenpoel te maken. Indieners hebben de faciliteit en de intentie de paddenpoel structureel te voorzien van water, en verwachten dat deze diep genoeg zal zijn tegen bevriezing. Dit vooral ook voor de salamanders en groene kikkers die indieners ieder jaar aan een natte biotoop moeten helpen vanwege de drooggevalen C-sloot in het terrein. (de padden redden zich meestal wel)	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Er zijn diverse paddenpoelen voorzien in het plan. De scope van de werkzaamheden voorziet uitsluitend op gronden in eigendom van de initiatiefnemers. Het staat indiener vrij om te onderzoeken of een paddenpoel op eigen gronden haalbaar is.	Nee
9.6	Meidoorn Indieners geven aan dat het open terrein (lees de hazen, patrijzen en fazanten populatie) gebaat zal zijn bij kleine dichtbegroeide clusters meidoorn versnipperd over het weidegebied ter bescherming voor de loslopende honden, buizerds en sperwer. Dicht tegen de primaire waterkering aan gelegen, en achter Bato's erf zal er onmogelijk een stremming van het rivierwaterafvoer te berekenen zijn.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Het plan voorziet niet in het aanplanten van struiken en hagen. Er kan wel spontane ontwikkeling van struweel plaatsvinden. Deze wordt gehandhaafd mits deze de waterveiligheid niet in de weg staat.	Nee
9.7	Maatregelen tegen erosie bij inlaat kribvak De inlaat van nevengeul Varikse Plaat komt aan de stroomafwaarts gelegen zijde van het kribvak waaraan perceel van indieners is gelegen. Sinds de oplevering van de langsdam aan de overzijde van de Waal een paar honderd meter stroomopwaarts van de woning van indieners, en het (te) kort, dwars daarop staande krib is er sprake van een atypische stroming in dit kribvak (normaal stroomt "kribwater" mee met de rivier op de koppen van de kribben (stroomnaad) en terug langs het strand).	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel,	De vorm van het rivierbed en haar oevers zijn aan continue verandering onderhevig, ten gevolge van diverse oorzaken zoals: stroomsnelheden in het zomer- en winterbed, de wisselende rivierwaterstand, wijzigingen in de loop der tijd aan kribben en langsdammen en niet in de laatste plaats de golven die de scheepvaart veroorzaakt. Op veel plaatsen langs de rivieroever van de Waal vindt daarbij sedimentatie of afslag plaats. De verandering van de oever bij het kribvak waar indiener op wijst, wijkt hier niet wezenlijk van af. Met de tijd zal de rivier het landschap vormen en binnen zekere grenzen laat de	Nee

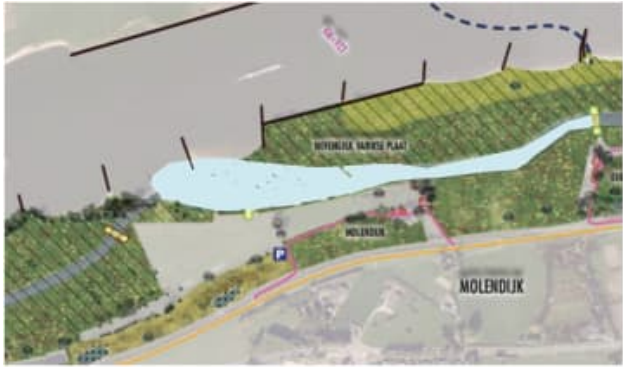
	De nu vooral half dwars op het strand, en met de hoofdstroom meestromende water direct aan de “vloedlijn” meelopende stroming (waterstand en scheepvaart bepaalde momenten) heeft de afgelopen jaren een substantieel deel van het zand aan de stroomopwaarts gelegen krib naar de stroomafwaarts gelegen krib getransporteerd. Omdat juist aan deze krib de inlaat voor de strang is bedacht voorzien indieners een lokale zandmotor die het stroomopwaarts gelegen deel van het kribvak nog sneller zal eroderen. Bij laag water is de zandophoging aan de stroomafwaartse zijde van het kribvak goed te herkennen. Het is dan ook het dringend advies van indieners om voldoende maatregelen te nemen die de erosie van het inlaat-kribvak tegen te gaan (volstorten met steenslag). De monumentale zwarte populier uit 1860 staat onder druk met uw projectdoelstellingen. Afgelopen jaren zijn er meerdere meters strand tussen de boom en de rivier al weggespoeld. https://www.monumentaltrees.com/nl/nld/gelderland/maasdriel/24608_dekop/ De Waal zal zijn tol eisen bij onderschatting van zijn krachten. Een inlaat capaciteit van 10% kan oplopen tot 1000 – 1200 m3/seconde.	Heerewaarden (Maasdriel)	rivierbeheerder de rivier haar gang gaan. Feitelijk speelt het natuurbeleid hierop in en willen initiatiefnemers de natuurlijke processen zoveel als mogelijk en verantwoord hun gang laten gaan. Dat betekent dat in de loop der tijd veranderingen kunnen ontstaan. Door oeverafslag zal bijvoorbeeld vegetatie verdwijnen en op specifieke plekken weer ontstaan. Daaraan zijn wel grenzen en de rivierbeheerder ziet hierop toe. Waterveiligheid is daarbij een belangrijk criterium dat niet in het geding mag komen en ook privaat eigendom mag niet worden aangetast. Mocht de situatie daar aanleiding voor geven dan zal de rivierbeheerder ingrijpen. Desalniettemin is er een mogelijk causaal verband tussen de geconstateerde erosieprocessen en de oplevering van het project Langsdammen. Uit onderzoek is gebleken dat er momenteel een verandering plaatsvindt in de ligging van de bodem van het zomerbed, waarbij de rivier naar een nieuwe evenwichtssituatie zoekt. Dit proces kan 10 tot 15 jaar duren, op sommige locaties mogelijk zelfs langer. Deze zoektocht naar dit nieuwe evenwicht gaat gepaard met erosie en sedimentatieprocessen. Een mogelijke oorzaak van het optreden van de geconstateerde erosie kan zijn een veranderend patroon van zijstromen vanuit de langsdam. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor het monitoren van deze veranderingen, en zal tijdig moeten ingrijpen op het moment dat er zich ongewenste ontwikkelingen voordoen, zoals hierboven beschreven. De beheerder wordt vanuit het projectteam UWDH ingelicht over de genoemde ontwikkeling. Daarbij zal ook de veiligheid van de zwarte populier, bekend als de Kopse Boom, worden meegenomen. In het kader van het project UWDH wordt aan de zuidwestkant in het betreffende kribvak een instroompunt gemaakt voor de meestromende nevengeul Varikse Plaat. De geul zal permanent meestromen waarbij slechts een beperkte hoeveelheid water onttrokken wordt aan de Waal (orde 1 – 1,5%). Direct na de instroom komt ook een inlaatwerk dat de hoeveelheid water bij een hogere waterstand beperkt. De stroming naar de geul, zal invloed hebben op de stroming in het kribvak en daarom ook op de morfologie aldaar, maar op voorhand worden hier geen grote effecten verwacht. Dit is gebaseerd op de ervaringen bij andere stromende nevengeulen die elders langs de Waal zijn aangelegd. Delen van de instroomopening zelf zullen ook worden “vastgelegd”, om erosie van de vrij steile oevers van de geul te voorkomen. Zoals bij alle nevengeulen die langs de rivieren zijn aangelegd zal er ook bij deze nevengeul monitoring plaatsvinden door RWS om de veranderingen bij te houden. In de beheer- en onderhoudsstrategie, welke als bijlage bij de toelichting op het bestemmingsplan ter inzage is gelegd, is dit vastgelegd.	
9.8	Inlaatwerk oversteekbaar voor wandelaars Indieners verzoeken om een nauwe betonnen sluis te maken die niet passeerbaar is voor crossmotoren. De afgelopen jaren hebben indieners bij herhaling prikkeldraad moeten repareren en koeien moeten vangen omdat de motorcrossers met een kniptang voor het prikkeldraad in de zak rondrijden om het ideale crossterrein te kunnen betreden.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	In de nadere uitwerking van het ontwerp van de diverse kunstwerken wordt gezien hoe deze vorm te geven om ongewenst gebruik tegen te gaan. Bij de uitwerking wordt ernaar gestreefd om ongewenst gebruik zoveel mogelijk tegen te gaan. Zo wordt voor de beheer- en onderhoudsbruggen en de utiliteitsbrug bij nevengeul Varikse plaat gekeken naar werende elementen die wel passeerbaar zijn voor tractoren, bijvoorbeeld diep gefundeerde betonnen varkensruggen type XXL. Voor de inlaten kan gekeken worden of het passeerbare brugdek dusdanig wordt gedimensioneerd dat quads e.d. hier niet overheen kunnen.	Nee
9.9	Verwijderen witte seinpaal De witte seinpaal dient geen doel behalve baldadige beklimmingen. Indieners stellen voor deze te verwijderen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel,	De seinpaal is geen onderdeel van het project. De beheerder wordt door de initiatiefnemer op de hoogte gesteld van dit verzoek.	Nee

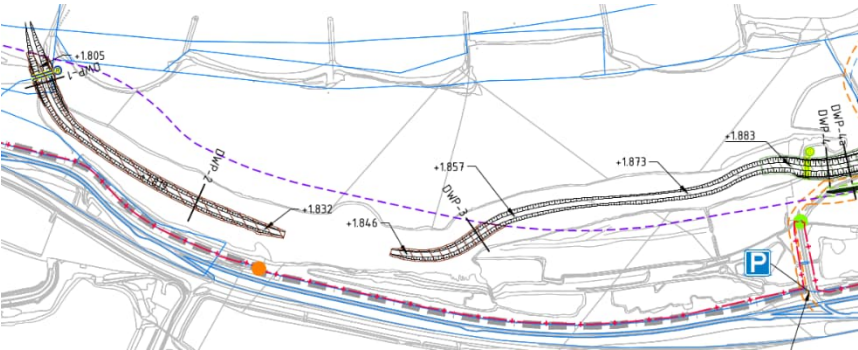
		Heerewaarden (Maasdriel)		
9.10	Verwijderen schuur en inrichten parkeerplaats De oude vervallen schuur is bouwkundig in twijfelachtige staat. Indieners stellen voor deze te verwijderen en daar een parkeerplaats te maken en deze te onttrekken aan het zicht vanaf de dijk en voor de bewoners door meidoorn en andere bes-dragende struiken.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	De vervallen schuur maakt geen onderdeel uit van dit project waardoor vanuit het project geen actie wordt ondernomen om de schuur te verwijderen. Aan de Kop is een kleinschalige parkeervoorziening voorzien, direct aan de weg. Dit om parkeeroverlast langs de weg zelf tegen te gaan. De omvang betreft 5 parkeerplaatsen. Het bestaande verkeersbeleid blijft gehandhaafd en maakt geen onderdeel uit van het voorliggende plan. Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen).	Nee
9.11	Utiliteitsweg / brug voor beheer en onderhoud over nevengeul Varikse plaat ontoegankelijk voor personenwagens Indieners stellen voor om gebruik te maken van de veel hogere vrije onder-ruimte van agrarische voertuigen en te voorkomen dat personenwagens de brug over kunnen steken door een betonnen ophoging in het midden van de brug. Een railing of metalen hek zal vermoedelijk worden verwijderd , dus robuuste maatregelen zijn gewenst.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Zie het antwoord 9.8.	Nee
9.12	Natuurlijk grasland Over de zomerkade stroomopwaarts gereden vanaf de Oude Oven zie je links natuurlijk grasland: ruig, divers, kruidig vol met schuilplaatsen en oneffenheden. Links op het terrein waar de strang moet komen is de afgelopen jaren gegraasd, gemest en gehooïd. Dit is het typisch voorbeeld van agrarisch cultuur landschap. Verder af van natuurontwikkeling kan je niet komen. Indieners adviseren Staatsbosbeheer een voorbeeld te nemen aan het buur-weiland. Verruw het terrein met kuilen en bulten (in de langs richting met de rivier meelopend) en laat de boel verwilderen zonder beheer.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Verondersteld wordt dat bedoeld wordt stroomopwaarts ‘gereden vanaf de Oude Oven zie je <u>rechts</u> verruigd terrein’. Het terrein wordt beheerd door zoveel als verantwoord natuurlijke begrazing. Vanwege de doorstroombaarheid van de uiterwaarden (winterbed) is de begroeiing met houtige gewassen beperkt. De verdere accidentatie en verruwing wordt aan de natuur en grote en kleine grazers over gelaten binnen de hydraulische grenzen van de doorstroombaarheid van het winterbed van de rivier.	Nee
9.13	Hoogwatervrije terpen Om er geen moordplan van te maken stellen indieners dat er tussen de strang en de rivier een aantal <u>hoogwater vrije terpen</u> nodig zijn omdat de aanwezige (zoog)dieren geen kant op kunnen bij sterk wassend water. Waar nu de zomerkade wordt overgestoken bij hoogwater is de strang een zwaar beletsel om hoge gronden (bato's erf, primaire waterkering HWA) te vinden. Als de rivierduinen dan (af en toe) onvoldoende hoog genoeg blijken is de hele populatie hazen, konijnen, vossen etc. weggespoeld. Bruggen met vee-roosters vormen geen ontsnappingsroute.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Het is niet de bedoeling om jaar rond de grote grazers te laten weiden. Daarvoor zijn de oppervlaktes niet groot genoeg. Daarom zal gedurende de winterperiode het vee uitgeschaard worden. Bij opkomend hoog water zal het vee worden uitgeweid. Kleine zoogdieren zoals hazen en konijnen zijn redelijk zelfredzaam en daarvoor worden geen extra voorzieningen getroffen buiten de reeds aanwezige hogere delen zoals de zomerkades en hoogwatervrije plaats Bato's erf. Verder zullen de natuurlijke processen zoals die zich jaar en dag voltrekken in het riviereengebied hun beloop hebben.	Nee
9.14	Bestaande sluizen sluiten (gestuurde overstromingsvlakte) Indieners geven aan dat dit gebied te beheren is door het Waterschap Rivierenland en het terrein als kenmerk heeft dat er geen peilbeheer op wordt gedaan. Het bestaande beheer is nu: onderling wat regelen door enkele bewoners met iemand die kennelijk de sleutel van de sluis (slot) heeft. Het krachtenveld dat er speelt is achtertuin en schuur versus peilbeheer. Indieners geven aan dat het nodig is om dan een formele structuur tegenover de informele structuur te zetten. https://www.waterschaprivierenland.nl/flysystem/media/notitie-peilbeheer-buitenpolders.pdf . Er zal een duidelijk inlaatbeleid moeten worden geformuleerd die primair uitgaat van de veiligheid en belangen van de bewoners.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Voor het betreffende gebied is een peilbeheer door het waterschap ingesteld. Na uitvoering van het project wordt het peilbesluit gewijzigd. Hiervoor wordt een aanvraag tot wijziging van het peilbesluit ingediend.	Nee
9.15	Vissterfte Het water staat in “badkuipen” en kan niet terugstromen naar de rivier als deze is gezakt. Indieners geven aan dat vissterfte opgelost moet worden. Dan moet de strang behoed worden voor droogvallen bij laag rivierwater met een voldoende hoge uitlaatdrempel, en meerdere lokale laagtes in het profiel.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	In alle deelgebieden die als overstromingsvlakte worden ingericht zijn diepere delen aanwezig, of worden aangelegd, die permanent water blijven bevatten, waar vis zich kan terugtrekken als het peil uitzakt. Dat er ook vissterfte optreedt is onlosmakelijk verbonden met het riviereengebied, waar bij iedere overstroming uiterwaarden vollopen die vervolgens langzaam indrogen. Door gerichte maatregelen wordt het risico op vissterfte zoveel als mogelijk beperkt.	Nee

9.16	Parkeerplaatsen Indieners schetsen een beeld van de huidige situatie: - Wandelaars en fietsers veroorzaken geen overlast in het natuurgebied. Bijna onzichtbaar komen en gaan ze. - De bewoners van “de Nek” (huizenrij tussen Oude Oven en Bato’s erf, dwars op de zomerkade gelegen) parkeren deels op de eigen terreinen en deels op de zomerkade. De Bewoners bij Bato’s erf en van de Kop parkeren op eigen terrein. Feitelijk heeft iedereen hier zijn plekje gevonden. - Bezoekers die in het gebied willen parkeren zijn hondenuitlaters, vissers en dagrecreanten. Voor al deze bezoekers geldt dat ze graag zo dicht mogelijk bij de rivier willen komen. Met name de dagrecreanten doen dit nu door het weiland in te rijden tot aan de rivierduinen. Indieners geven aan dat in de nieuwe situatie het deze laatste partijen zijn die gebruik zullen maken van de bruggen, en dus daar pal naast zullen willen parkeren. De overlast die het huidige UWDH plan geeft voor de bewoners is daarmee gemaximeerd omdat het parkeren én wordt geconcentreerd, én voor de deuren van de bewoners wordt gepland. Hiermee wordt jaar in, jaar uit een passend, betaalbaar en uitvoerbaar compromis dat de bewoners van de Kop, “De Nek”, de Oude Oven en de Molendijk vrijwel unaniem onderschrijven genegeerd door de planontwikkelaars. Inspraak is een mogelijkheid om lokale kennis en behoeften aan een plan toe te voegen. Er is bij een projectduur van vele jaren en een grondverzet van miljoenen kubieke meters grond geen zinnig argument te bedenken om niet tegemoet te komen aan de beperkte wensen van de bewoners. Het is naïef om te denken dat parkeerplaatsen bezoekers uitnodigen, en dat geen parkeerplaatsen betekent dat er geen dagrecreatie meer zal zijn. Dit stukje plangebied is één van de zeer praktisch te gebruiken stranden qua bereikbaarheid en strand. De bezoekers zullen blijven komen en parkeren waar de bruggen zijn, als dat niet meer op de rivierduinen in het weiland kan. Rust in het plangebied was ooit een plan-doelstelling, maar dat zal dan niet voor de bewoners van toepassing zijn. De schijn van bestuurlijke minachting wordt gewekt door het niet oppakken van de al jarenlang geuite integrale wens van de bewoners van de Varikse plaat en de Molendijk. Er is door de planontwikkelaars op geen enkele wijze duidelijk gemaakt welke rationale, praktische, financiële of natuurontwikkelingsgronden er zouden zijn om de bewoners niet tegemoet te komen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	De algemene informatie ten aanzien van verkeer en beheer is te vinden in hoofdstuk 2. Specifiek voor deze zienswijze wordt aangegeven dat aan het voorliggende plan natuurdoelen ten grondslag liggen. Het plan zet niet in op toename van recreatie. Natuurgebieden zijn toegankelijk voor extensief recreatief gebruik. Daarnaast wordt de huidige doorgaande verbinding langs de Waal niet doorbroken maar geborgd met verbindingen over de nevengeulen zodat publiek de Waal op verschillende plaatsen kan bereiken. Doordat er meerdere verbindingen worden gecreëerd wordt geborgd dat er niet maar 1 plek is waar de oversteek naar de Waal gemaakt zou kunnen worden. Voor het Heerewaardense deel gaat het om 6 verbindingen. Bij De Kop is een verbinding met de Waal voorzien die alleen oversteekbaar is door wandelaars. Verder zijn de beperkte aan te brengen parkeervoorzieningen bedoeld om de bestaande verkeersoverlast ten gevolge van wildparkeren zoveel mogelijk te beperken. De bedoelde parkeervoorziening in de Kop, van 5 parkeerplaatsen uitgevoerd in de berm van de bestaand smalle weg, bestaande uit grasbetontegels, is niet voor de deur van woningen geplaatst. Het is bedoeld om de bestaande overlast ten gevolge van wildparkeren te beperken. Op bedoelde plek is nu ook een iets bredere berm aanwezig die voor parkeren gebruikt kan worden. De plaats is zodanig gekozen dat de oversteek door wandelaars naar de Waal via de inlaat van de nevengeul, gemaakt kan worden. Zoals gesteld zijn er op veel plekken overgangen over de nevengeulen naar de Waal. Voor de nevengeul Varikse plaat en nevengeul Heerewaarden zijn dat er 6 op een oeverlengte van circa 4 km. Volgens initiatiefnemers is dit een evenredige compensatie voor het zoals nu het geval is op bijna alle plaatsen kunnen bereiken van de Waal vanuit de dorpen afhankelijk van de rivierwaterstand. Initiatiefnemers hebben getracht met de opvattingen en belangen van de buitendijkse bewoners rekening te houden.	Nee
9.17	Locatie brug en parkeerplaatsen Indieners zijn nog steeds van mening dat het plan qua brug- en parkeerplaatslocaties moet worden aangepast om overlast voor bewoners te voorkomen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Zie 9.16.	Nee
9.18	Geen bezwaren Indieners geven aan dat uit navraag over de plannen UWDH bij de bewoners van Molendijk, Oude Oven en de Kop volgt: - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen het plan met betrekking tot de mee-stromende nevengeulen - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen de overstromingsvlaktes - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen het handhaven van het voetveer naar Varik. - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen nieuwe natuurontwikkeling (KRW, N2000, GNN, NURG) - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen het centraal stellen van rust in het uiterwaarden gebied.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee

	- Er zijn geen bezwaren gehoord over het NIET aanleggen van intensieve recreatie voorzieningen. - Er zijn geen bezwaren gehoord tegen struinende bezoekers, of fietsverkeer naar het Variks voetveer - Er is geen bezwaar geuit tegen het aanleggen van bruggen (onder voorwaarden) - Er is geen bezwaar geuit tegen het slopen van de oude schuur/stal op de Kop			
9.19	Verkeersafhandelingsplan en parkeerplaatsen Indieners geven aan dat met de doelstelling zoals geformuleerd men zwaar rekening zal moeten houden met het huidige gebruik van recreanten en andere bezoekers aan de uiterwaard. Een natuurontwikkelingsplan zonder een bijpassend verkeersafhandelingsplan is zinloos. We leven in een tijd waarin gebruikersautonomie hoog in het vaandel staat, en nalatig of naïef plannen zal leiden tot het niet halen van de plan doelstellingen. Indieners stellen dat ondanks het ontbreken van goede argumenten, de planmakers weigeren om de toekomstige overlast voor de bewoners van de Varikse-plaat te voorkomen middels een onderbouwd en integraal gedragen verkeersafhandelingsvoorstel. Indieners vragen om geen parkeerplaatsen direct voor de woningen aan te leggen, maar verzoeken om de ruimte te gebruiken voor verscholen parkeerplaatsen die het recreatieve gebruik van de rivier toelaat en overlast ter plekke tot een minimum reduceert.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	De algemene informatie ten aanzien van verkeer en parkeren is te vinden in hoofdstuk 2.	Nee
9.20	Overlast recreatie Indieners vragen aandacht in het plan voor het recreatieve gebruik van de uiterwaard met alle zwerfvuil en gebroken glas, en het omploegen (ook op de primaire waterkering) van de mogelijk broedplaatsen door motoren en quads, het nachtelijk gebruik voor ongestoord drugsverkoop, en de nachtelijke raves / houseparties. Niet in de laatste plaats vanwege het gebrek aan handhaving door BOA's en politie op wild parkeren, of het gedogen van nachtelijke feesten (aan zowel linker als rechteroever ter hoogte van de Varikse plaat). (Indiener geeft aan dat dit geschreven is in Coronatijd)	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Het hele gebied wordt van deugdelijke rasters met toegangspoorten voorzien en er komt adequate bebording. De eigenaren/beheerders van de terreinen zijn verantwoordelijk voor het beheren en in stand houden hiervan. Voor stevige fysieke blokkades behoudens hierboven genoemd, leent het gebied zich niet.	Nee
9.21	Gestuurde overstromingsvlaktes De overstromingsvlaktes en de doelstelling / methodiek van water niveau regelen zullen de toegangsweg de Kop onder water zetten alsmede (moes)tuinen die dicht bij de primaire waterkering zijn gelegen. Ook bij het gesloten houden van de sluis zal het rivierwater in de zandgrond zakken, het hoogwatermoment en het paaimoment zal zelden samenvallen en de juveniele vis is per definitie voor reigers en meeuwen. Beter is de paaifunctie in de strang te verwerken met stroomluwe delen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Het is de bedoeling om na een periode van hoogwater het water in deze gebieden langer vast te houden. Het is de wens om daarbij ca 1 tot 1,5 m water op de vlakte vast te zetten. Het peil zal daarbij zo hoog komen dat het ruim onder de plaatsen blijft waar nu woningen staan. We verwachten daarom ook geen overlast. Na verloop van ca 2 – 3 maanden zal dit water dan helemaal in de bodem zijn weggezakt, behalve in de meest lage delen zoals sloten en bestaande wateren. Het klopt dat het paaimoment niet vast ligt, het ene jaar komt hoogwater vroeger dan een ander jaar en soms helemaal niet. Maar ook als het eens in de paar jaar geschikt is, dan is dat al gunstig voor vissen. Daarnaast zijn de overstromingsvlaktes ook heel belangrijk voor andere organismen zoals de kleinste waterdiertjes die dan weer een bron van voedsel zijn voor amfibieën, vissen en vogels. De eerste keren dat de overstromingsvlakte wordt gebruikt en het peil wordt opgezet zal nauwkeurig worden gemonitord wat een wenselijk peil is, zonder dat daarbij overlast ontstaat voor de bewoners.	Nee
9.22	Beheer Indieners geven aan dat er vragen zijn over het voorgenomen wilgen opschotbeheer (de bewoners willen een rivieruitzicht, geen bos uitzicht), over de vogel habitatontwikkeling, (maai- en mestbeleid, diverser ontwikkeld weidelandschap), eventuele aanleg nat blijvende paddenpoelen en andere. SBB is naast natuurbewerker ook vaak genoeg een exploitant van grond gebleken dus detaillering is gewenst omdat dit nog wel eens wringt.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Voor het beheer en onderhoud is een beheer- en onderhoudsstrategie opgesteld. Deze strategie is onderdeel van de toelichting en als bijlage van de toelichting op het bestemmingsplan opgenomen.	Nee
9.23	Parkeerplaatsen	Ontwerp bestemmingsplan	De voorstellen van de indieners worden niet overgenomen.	Nee

	Gezien de overdadige aandacht overdag en 's nachts voor de stranden aan de Waal in de corona zomer van 2021, en het parkeren op de laatste meters voor het strand (met 10-15 auto's) verwachten indieners niet dat deze bezoekers na het graven van de strang niet meer komen. Eerder komen er meer bezoekers vanwege de extra geboden recreatie functionaliteit van de strang. Dit betekent dat het parkeren gereguleerd moet worden omdat er op de zomerkade geen/beperkt ruimte is, dat dit wordt gesitueerd direct voor de deur van de bewoners waar de bruggen nu gepland zijn. Dit mag natuurlijk geen onderdeel zijn van de gewenste natuurontwikkeling. Indieners hebben een aantal voorstellen inzake parkeerplaatsen en verkeersbeleid.	Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen) alsook naar 9.16.	
10.1	Indieners zien de draconische eisen betreffende een verondersteld, mogelijke piping, het opnemen van parkeerplaatsen en heel erg dure extra bruggen een stempel drukken op het plan en leiden tot de verkeerde uitkomsten. Het kwelwaterretentiegebied bij Bato's erf zou prachtig te combineren zijn met de eindeloos uitgesponnen trajecten met de Maas/Waal connectie. Andere percelen die van nature veel meer kwel hebben zouden veel meer in aanmerking komen. Is er gedacht aan de slachting onder dassen en bevers op de N322 met de toename van meer natuur, zijn er faunatunnels gepland?	Alle ontwerpbesluiten	Maatregelen in de uiterwaarden vereisen het voorkomen van piping en het bereikbaar houden van de Waal (bruggen). Voor kwelretentie is uitgegaan van het bestaande grondeigendom bij de initiatiefnemers. Faunatunnels zijn geen onderdeel van het project.	Nee
10.2	Waardering Indieners willen hun waardering uitspreken voor het vele werk dat verricht is, waarbij duidelijk een weg wordt bewandeld waar overheden en organisaties gezamenlijk naar een eindresultaat werken. De richting die gekozen wordt kan op hun instemming rekenen. De stichting is reeds 40 jaar betrokken bij natuurontwikkeling in deze streek en wil ook bij dit plan graag de nodige kanttekeningen maken. Het lastige in dit proces is dat het gaat om een uitwerking van de visie Waalweelde die op het gebied van twee gemeenten valt.	Alle ontwerpbesluiten	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee
10.3	Nadere uitwerking verboden handelingen en handhaving In een zo groot project komen zoveel belangen, organisaties en processen bijeen dat het niet anders kan dan dat er fricties optreden. De kaders van Rijk en Provincie en Gemeente zijn vanuit de verordeningen duidelijk. De uitvoer is echter lastiger. Zo zien indieners de praktijk van verstoring, betreding, stroperij, vuilstort en lawaaisporten te veel als versturende factor in dit smalle gebied en zien indieners zowel in de inrichting als in de beoogde uitvoering – wat betreft de inzet en coördinatie van begeleiding, informatie en handhaving- het plan te kort schieten. De beantwoording van de eerdere inbreng van indieners in het vooroverleg ontwerp bestemmingsplan was dermate algemeen en vaag dat indieners daar iets over willen zeggen: zoals in de natuurtoets vermeld wordt zijn veel soorten erg gevoelig voor verstoring. Verwijzen naar de verschillende terreineigenaren met “zij treden wel op” is gezien de praktijk van alledag te mager. Het plan in zijn geheel schiet tekort om dit gat te dichten. Indieners stellen voor dat in het gemeentelijke bestemmingsplan een nadere uitwerking komt van verboden handelingen zoals: vis-stroperij, vissen met boten, grote aantallen honden die loslopen, motorcross, kamperen, grote vuurfeesten en vuurwerkshows hetgeen nader uitgewerkt wordt in de APV's. (I) Daaraan gekoppeld zou de handhaving een aparte paragraaf dienen te zijn in de ontwerpbesluiten. Provincie verplicht als bevoegd gezag dit nu adequaat te regelen (zoals bijvoorbeeld de Provincie Brabant dat heeft gedaan) en is als bevoegd gezag in de uitwerking van de NNN's en Habitatdoelen daar in de kartrekker.	Alle ontwerpbesluiten	In de beantwoording uit de nota inspraak en vooroverleg waar indiener naar verwijst (opgesteld in het kader van de eerdere voorontwerp-bestemmingsplannen) is het volgende aangegeven: <i>Het terrein wordt ingericht en beheerd als natuurgebied waar rust en ruimte voorop staat. De Beheer- en onderhoudsstrategie wordt ter informatie als bijlage bij de toelichting van het bestemmingsplan gevoegd.</i> <i>Er zijn geen recreatieve voorzieningen gepland. Door struinen ontstaan wel struinpaden. Het hele gebied wordt uitgerasterd en voorzien van toegangspoorten.</i> <i>Indien overlast wordt ervaren, wordt verzocht dit te melden bij de terreinbeherende instantie (Rijkswaterstaat/Staatsbosbeheer).</i> Handhaving is geen aspect dat binnen het bestemmingsplan geborgd kan worden.	Nee
10.4	Procedureel kader zienswijzen - hiërarchie en volgordelijkheid Indieners hebben een vraag over het kader waarbinnen hun reactie en die van vele andere inwoners vallen. Er ligt een bestemmingsplanwijziging voor op basis van een inrichtingsontwerp dat door de MER procedure gaat. Indieners willen graag weten of vanuit het juiste perspectief gehandeld wordt met de vraag hoe opmerkingen en zienswijzen uiteindelijk van invloed zijn in formele zin en welke relevantie de bijlages dan hebben. Indieners hebben een bestemmingsplankaart voor zich met daaronder de nodige	Alle ontwerpbesluiten	Op basis van alle ontvangen zienswijzen wordt overwogen of deze leiden tot plaanpassing. Indien sprake is van een plaanpassing wordt beoordeeld op welke van de besluiten die ter inzage hebben gelegen dit invloed heeft. Waar nodig worden vervolgens aanpassingen doorgevoerd. Uitgangspunt is het streven naar maximale ecologische kwaliteit. Dit geldt ook voor de omgang met de ingebrachte zienswijzen.	Nee

	onderzoeken die of fiat geven aan dit proces dan wel kanttekeningen maken bij de gekozen oplossingen en daarmee kaders in de uitvoering vormen. Indieners kiezen er korthedshalve voor in deze fase opmerkingen te maken over het gehele plan, de aannames en uitwerkingen, en vertrouwen er op dat waar de zienswijze strekking heeft op meerdere delen van de ontwerpbesluiten dit gecoördineerd op de juiste tafel terecht komt. Indieners vragen kortom om een duidelijk inzicht in welke hiërarchie en volgorde van de zienswijzen op de inrichting hun plaats krijgen, dit mede vanwege de vervolgstappen noodzakelijk. Indieners proeven geen enkele welwillendheid ten aanzien van de door hun ingebrachte voorstellen in de vooroverlegfase.			
10.5	Cultuurhistorie en landschap in relatie tot de natuurontwikkeling <u>Opmerkingen ten aanzien van de planvorming</u> Uitgebreid is in dit plan ingegaan op allerlei aspecten van archeologie, explosieven etc., maar volgens indieners schiet het plan te kort om de relatie van mens en landschap nader te preciseren. Wat betreft de archeologie zouden indieners willen aandragen dat met name in de buurt van het oude fort st Andries met zorg gekeken zou moeten worden naar de mogelijke resten van het castellum en de restanten van massaslachting door Julius Caesar in 69 vC, immers datering van botresten etc kunnen een aanvulling betekenen op de laatste inzichten van de toenmalige gebeurtenissen.	Alle ontwerpbesluiten	De landschappelijke ontstaansgeschiedenis is in het MER uitgebreid beschreven (paragraaf 14.1). Voor wat betreft het onderdeel cultuurhistorie wordt verwezen naar het uitgevoerde onderzoek van Ferdinand van Hemmen. Deze is als bijlage aan de toelichting van het ontwerp bestemmingsplan toegevoegd. De daarin genoemde waarden zijn als inspiratie voor de planvorming gehanteerd (zie paragraaf 14.2 van het MER). Er is nota genomen van de opmerking over archeologie. Tijdens de graafwerkzaamheden in de uiterwaarden vindt archeologische begeleiding plaats. Voorafgaand hieraan is een Programma van Eisen opgesteld waarin het doel, de vraagstelling, de uitvoeringswijze en randvoorwaarden van het archeologische onderzoek zijn beschreven. Dit aandachtspunt is opgenomen in het betreffende Programma van Eisen: Tijdens het veldonderzoek zal met nadruk aandacht zijn voor Romeinse resten nabij de aangegeven locatie.	Nee
10.6	<u>De eerste geul - vorm aanpassen</u> Daartoe zouden indieners willen voorstellen om ter plaatse van de enclave aan de Molendijk het plan aan te passen door de nevengeul de vorm aan te laten nemen van de waterloop zoals deze was tot 1964 of daaromtrent. Zodat op de plaats, of in de buurt van de oude Middenplaat (Varikse plaat) een gebied ontstaat dat ook werkelijk de voorwaarden schept voor de te wensen ecologie. In plaats van een wat saai stroompje herstellen we de vorm die het landschap had vanuit de 19e eeuw: DE MIDDENPLAAT (R) EN DE OPLOSSING TOT MIDDEN JAREN 60 (L) De aanpassing zal dan plaatsvinden vanaf het voetveer. 	Alle ontwerpbesluiten	De kaart die bij de reactie is aangeleverd (ter onderbouwing van het voorstel tot aanpassing) is de situatie van na de riviernormalisatie, waarbij door middel van kribben (rond 1850) de oevers zijn vastgelegd en nevengeulen en eilanden met de oever werden verbonden. Aan de noordkant van het eiland zijn toen in de instroom van de oostelijke riviertak vijf kribben gelegd, waarvan de meest zuidelijke het eiland verbindt met het vasteland. Ten tijde van de kaart is de ruimte tussen de kribben al opgeslibd. In de rest van de oude rivierarm zijn geen kribben gelegd, mogelijk omdat dit als invaart werd gebruikt. Deze situatie met een nog deels open geul heeft dus maar kort bestaan en volgde op een situatie van vóór 1850 waarbij er een eiland lag. De keuze voor het traject van deze geul (beginnend bij Bato's erf) is gebaseerd op de historische situatie maar gaat uit van de situatie van vóór 1850. Hier lag in het verleden een eiland in de Waal. De aan te leggen nevengeul volgt zo goed mogelijk de voormalige oostelijke tak van de Waal. De zuidwestelijke oever van de nevengeul volgt het hele traject van de voormalige rivieroever. Het historische eiland wordt weer enigszins zichtbaar in het nieuwe eiland. Dergelijke eilanden met aan weerszijden een geul zijn kenmerkend voor dit traject van de Waal. Daarom is ervoor gekozen hier een tweezijdig met de Waal verbonden langere geul aan te leggen. Daarmee wordt ook een milieu met ondiep stromend water over zand en grind gecreëerd wat een belangrijk habitat is voor kenmerkende stroomminnende soorten. Soorten die in het huidige sterk ten behoeve van scheepvaart ingerichte zomerbed geen geschikt habitat vinden. Een bredere geul is hier niet mogelijk omdat deze te veel water vanuit de Waal zou onttrekken, wat in verband met rivierkundige vereisten in het kader van de Waterwet niet is toegestaan. Globaal mag via een nevengeul niet meer dan 1 à 2% van het rivierwater worden onttrokken en er is berekend dat het huidige ontwerp daaraan voldoet.	Nee

	De Stichting begrijpt dat een en ander nu aanpassen lastig is maar zou willen aandringen op een ontwerp dat meer toegesneden is op de oorspronkelijke vorm van de middenplaat. Dit zou kunnen door een verbreding van de geul ter hoogte van de Molenhoek in de vorm van ca 1850 te realiseren. Het antwoord op hun bijdrage was volgens indieners te algemeen en niet erg feitelijk. Verwijzen naar belangenafweging zou in ieder geval moeten duidelijk maken om welke belangen het gaat.			
10.7	<u>De eerste geul - benedenstroomse brug uit plan halen (enkelvoudige toegang tot eilandstructuren)</u> Een frequente betreding van het gebied is niet wenselijk (habitat leeuwerik en kwartelkoning). Indieners adviseren de brug benedenstrooms uit het plan te halen omdat in hun visie daar de geul breder zou moeten zijn. Wandelen en struinen, extensief, wordt toegejuicht maar indieners zien ook dat de natuur rust nodig heeft en geen grote meutes met honden en visstropers die zonder enig toezicht of handhaving de gestelde natuurdoelen die (weliswaar onvolledig in de passende beoordeling van BP Maasdriel beschreven). Bevoegde gezagen kunnen niet aantonen dat grondbroeders als kwartelkoning en patrijs of foeragerende lepelaars geen hinder zouden ondervinden van grotere groepen mensen die (er ontbreekt een telling van uw zijde) er nu al komen en naar waarschijnlijkheid later nog meer. Daarom pleiten indieners voor een enkelvoudige toegang tot de te scheppen eilandstructuren.	Alle ontwerpbesluiten	In de nota inspraak en vooroverleg (opgesteld in het kader van de eerdere voorontwerp-bestemmingsplannen) is ten aanzien van deze vraag reeds aangegeven dat binnen het gebied uitsluitend extensief recreatief medegebruik is toegestaan voor zover dit niet belemmerend is voor de natuurontwikkeling binnen het gebied. Dit uitgangspunt blijft ongewijzigd. Het plan zet niet in op toename van recreatie. Honden moeten aangelijnd zijn. Ervaringen in andere natuurontwikkelingsgebieden laten zien dat met name veldleeuweriken zich vestigen in dergelijke gebieden, omdat er voldoende wat ruigere delen zijn waar ze ongestoord kunnen broeden. De kwartelkoning is een soort die niet jaarlijks in het rivierengebied broedt, maar meer incidenteel in de vorm van kleinere of soms grote invasies. De soort broedt dan ook in vergelijkbare terreinen waar bezoekers komen.	Nee
10.8	<u>De tweede nevengeul – niet versmallen</u> De tweede nevengeul is bedacht in het gebied van de oude strang. Volgens indieners zou de herkenbaarheid van deze oude rivierloop geaccentueerd dienen te worden door de huidige breedte niet te versmallen- integendeel verbreden!-, de oude langgerekte vorm te herstellen met een brede uitmonding en de aantakking aan de rivier goed te plaatsen. Dit in de wetenschap dat ter plaatse de rivier een enorme hoeveelheid zand neerlegt vanwege de ligging van het gebied. Beeld van de strang 19e eeuw Opvallend is dat de Strang zoals deze er nu ligt, een mooie brede en forse aanblik biedt in het landschap, aangevuld met de steeds in beeld variërende poldertjes. Op de afbeelding de situatie bij een normale waterstand. Uit ervaring van indieners blijkt het een prachtige paaiplaats waar overigens wel knelpunten ontstaan bij indroging. Het ontgaat indieners waarom deze volle breedte niet behouden blijft.	Alle ontwerpbesluiten	De huidige breedte van de strang wordt niet versmald. Zie ook onderstaande uitsnede uit de presentatietekening en technische tekening: de breedte blijft behouden. De ontwerprijnen die in het midden van de strang zichtbaar zijn betreffen een plaatselijke verdieping in het midden van de strang. Verbreding van de geul leidt tot andere stroomsnelheden, en daarmee andere ecologische kwaliteiten. In het kader van de natuurdoelen van dit project is dat niet wenselijk en daarom zal er geen verbreding van de geul plaatsvinden. Afbeelding 3: Uitsnede presentatietekening Afbeelding 4: Uitsnede technische tekening	Nee

				
10.9	Polderstructuren aanpalend aan de dijk - nadere uitwerking Indieners wijzen op de structuur van poldertjes, laagtes, watergangen in de zone evenwijdig aan de dijk. Structuren die ontstaan zijn na het maken van de Afsluitdijk in de 19e eeuw bieden een zeer bijzondere aanblik van rabatten, laagtes, sluisje etc. Het gebied staat grofweg ingetekend als bezinkingsvlaktes. Indieners zien graag de invulling van dit gebied inclusief beheers- en inrichtingsmaatregelen nader uitgewerkt. Een betere kaart, met voorgestelde waterhoogtes, uitgewerkte en gerestaureerde structuren die leidend zijn in toekomstig beheer alsmede de vrijwaring van ongewenste interventies in het peilbeheer van het waterschap maakt het mogelijk een juist beeld van de toekomstige situatie te geven. Graag zouden indieners een nadere uitwerking van de vele kleine poldertjes en watergangen tegemoet zien met een uitgekiend peilbeheer. RABATTEN- EN POLDERSTRUCTUUR	Alle ontwerpbesluiten	Alle beschikbare kaartbeelden zijn opgenomen bij de stukken die ter inzage hebben gelegen. Voor het betreffende gebied is een peilbeheer door het waterschap ingesteld. Het voorstel is om het peilbeheer te wijzigen via een peilbesluit. Na realisatie van de werkzaamheden wordt een nieuw peilbesluit genomen. Hierin wordt de werking en het gebruik van duikers en sluizen vastgelegd. Zoals aangeven in de rapporten zullen ten gevolge van natuurlijke uitzakking gedurende het voorjaar en vroege zomer, landschappelijke structuren ten gevolge van menselijk ingrijpen zichtbaar zijn in het landschap. De term uitgekiend peilbeheer past hier niet bij omdat niet in die mate gestuurd zal worden. Het voorstel is om in het vroege voorjaar bij hogere rivierwaterstanden het water binnen te laten en vervolgens de sluis dicht te zetten. Zie ook de beantwoording onder 9.14 en 9.21.	Nee
10.10	Natuur - Aard van de voorziene functies van het gebied Zowel in het Masterplan Maas als in andere beleidsnota's gaat men uit van extensieve recreatie die de kernwaarden van het gebied respecteren. De Omgevingsverordening van de Provincie Gelderland stelt in art. 2.7.1.1 en verder duidelijk dat "binnen het GNN geen nieuwe functies worden toegelaten tenzij er geen reële alternatieven voorhanden zijn voor de negatieve gevolgen voor de kernwaarden zoals beschreven in de toelichting met daarna de mogelijkheid om negatieve gevolgen te mitigeren of te compenseren. Als basis voor een toetsingskader wordt altijd gemeten naar: ecologische samenhang, stilte, duisternis, openheid en rust." Om dit ten uitvoer te brengen in dit gebied zien indieners het plan tekort schieten qua uitvoering en missen indieners zoals gezegd de visie op een gecoördineerde handhaving, informatie en begeleiding. Het is volgens indieners goed om specifieke behoeftes te benoemen - hoe futiel in sommige ogen dan ook- om zicht te krijgen op de maatregelen. Behoeftes zijn: uitwaaien, wandelen, sporten, fietsen, zingen, pootje baden, zonnen, vissen, paardrijden, hond uitlaten, hangen. Indieners stellen voor op een redelijke manier deze behoeftes te bekijken en bepaalde uitren zones voor honden te verschaffen waar dat op andere plaatsen dan nadrukkelijk verboden is.	Alle ontwerpbesluiten	Zoals in de Nota inspraak en vooroverleg (opgesteld in het kader van de eerdere voorontwerp-bestemmingsplannen) op deze opmerking reeds is gereageerd zijn honden welkom, mits aangelijnd. Bij de toegangen van het gebied staan de gedragsregels vermeld. Er komen geen wandelpaden. Het gebied is toegankelijk voor vrij struinen. Het plangebied wordt een natuurgebied, waar enkel extensieve recreatie (struinen/natuurbeleving) mogelijk is. Recreatie mag niet verstorend werken op evt. broedende vogels. De genoemde behoeftes zijn niet allen te verenigen met het feit dat hier een natuurgebied wordt gerealiseerd. Zo zijn fietsen en paardrijden niet toegestaan. Een uitrenzone voor honden verdraagt zich niet met de natuurdoelen en beweiding door vee.	Nee
10.11	Parkeren Indieners geven aan dat de omgevingsverordening voorschrijft om eerst alternatieven te zoeken en die zijn er. Er is een parkeerplaats naast de N322 reeds aanwezig tussen de Heggeldijk en st Andries (HM 38.7), aan de dijkzijde destijds speciaal voor bezoekers ingericht.	Alle ontwerpbesluiten	Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen).	Nee

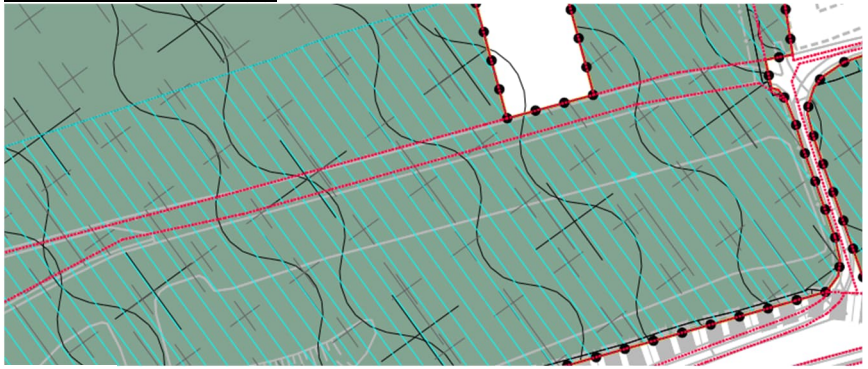
	Om in de smalle strook bij het Moleneind nu nog een parkeerterrein te situeren gaat in tegen de geest van het GNN en de Omgevingsverordening. Aan de binnenzijde van de dijk is ruimte genoeg om een parkeerplaats te realiseren.			
10.12	Verkeersveiligheid Indieners geven aan dat de toegenomen aantallen bezoekers het noodzakelijk maken ook oog te hebben voor de veiligheid. Er is veel verkeer op dijk. Wandelaars en fietsers komen regelmatig in gevaar door de auto's die de dijk oversteken, op de smalle wegen door het gebied leveren colonnes motoren een enorme overlast. Maatregelen zijn gewenst. Als de gemeente zegt "het is immers openbare weg" mag je zeggen dat het een buurtontsluitingsweggetje is waar veel wandelaars en fietsers gebruik van maken.	Alle ontwerpbesluiten	Voor meer informatie over verkeer en parkeren wordt verwezen naar hoofdstuk 2 (algemene beantwoording van de zienswijzen). De scope van het project ziet niet op de dijk en de omliggende wegen. Het project voorziet niet in andere aanpassingen dan de realisatie van een aantal parkeerplaatsen. Daarnaast deelt de gemeente Maasdriel niet de opvatting van de indieners, dat er hier sprake zou zijn van "gevaarlijke situaties". Er is naar het oordeel van de gemeente geen sprake van een gevaarlijke situatie. Er wordt in dat kader dan ook geen reden gezien om hier aan de weg en of aan de kruising met het fietspad (aanvullende) maatregelen te gaan nemen.	Nee
10.13	Passende beoordeling/natuurtoets Indieners missen een aantal diersoorten in de beoordeling: kwartelkoning, porseleinhoen, lepelaar, koereiger, patrijs. Indieners vinden het vreemd dat in de natuurtoets voortdurend geschreven wordt dat "er nu ook al mensen lopen te struinen" en dat "het dus niet erger zal worden". Een natuurontwikkelingsproject is gericht juist op natuurdoelen en vermeerdering en verbetering van de biodiversiteit. In de bestaande situatie is een groot deel van het gebied een uitlaatplek voor honden. In tegenstelling tot de reactie (niet wetenschappelijk onderbouwd) als zouden kwartelkoning en leeuwerik en foeragerende lepelaars geen last hebben van roedels honden vindt de stichting dat de nieuwe gebieden weliswaar toegankelijk moeten zijn maar met minder heel erg dure bruggen. Een gebied heeft juist plekken nodig waar dieren weten dat het rustig is! In de visie van indieners moeten de gebieden waar de instandhoudingsdoelen van grondbroeders etc. in een glanshaverhooilandsituatie (12.03 snl) of een schraal graslandbiotoop (11.01) ingetekend staan minder verstoringsgevoelig aangelegd worden met minder bruggen over de watergangen. Bij geul 2 twee overgangen bij geul 1 "Middenplaat-variant" een overgang bij het voetveer. Ook wordt de vos niet genoemd in de beoordeling. In de Hemelrijkse Waard in Lithoyen zien indieners dat voorbermen, zo u wilt kleine eilandjes het broedsucces van vogels verhoogt! Wulp en scholekster zullen daar graag broeden. Graag aanpassing op deze punten van het plan.	Alle ontwerpbesluiten	- In bijlage 5 van de voortoets (Nadere natuuronderbouwing Wnb vergunningvrij uitvoeren project UWDH (Stroming)) is ingegaan op de aangewezen vogelrichtlijnsoorten. In dat kader zijn de kwartelkoning en porseleinhoen beoordeeld. De kwartelkoning wordt in de voortoets/passende beoordeling nog specifiek aangehaald. De overige soorten (lepelaar, koereiger en patrijs) zijn voor het Natura 2000-gebied Rijntakken niet aangewezen als vogelrichtlijnsoort en behoeven in de voortoets/passende beoordeling dan ook niet behandeld te worden. - Het beleid van de beheerders is erop gericht dat de natuurontwikkelingsgebieden langs de Waal toegankelijk zijn voor het publiek. Het klopt dat dat soms op gespannen voet kan staan met bepaalde natuurdoelen omdat mensen natuur ook kunnen verstoren. Daar staat tegenover dat de openstelling van natuurgebieden zich ook weer vertaalt in meer draagvlak voor natuur in Nederland en daarmee meer geld voor realisatie van nieuwe natuurgebieden en het beheer daarvan. In een druk bevolkt land als Nederland met een grote behoefte aan recreatie is er daarom voor gekozen om de natuurgebieden zoveel mogelijk open te stellen. Er zijn en worden regels gesteld aan de toegang van het gebied. - Zoals in de Nota inspraak en vooroverleg (opgesteld in het kader van de eerdere voorontwerp-bestemmingsplannen) op deze opmerking reeds is gereageerd, is bij de totstandkoming van het ontwerp een evenwicht gezocht tussen de verschillende doelen en alle belangen. Bruggen zijn nodig om het gebied toegankelijk te houden voor struinen en voor beheer en onderhoud. Bereikbaarheid van de Waal wordt belangrijk gevonden. Daarom zijn in Heerewaarden per geul meerdere oversteekpunten aanwezig zodat de bereikbaarheid van de Waal is geborgd en er voldoende struinmogelijkheden bestaan. - De vos behoort tot de algemeen voorkomende zoogdieren en deze zijn behandeld in de natuurtoets.	Nee
10.14	Deponeren zwerfvuil Indieners pleiten voor een degelijke keten van plaatsen waar zwerfvuil gedeponerd kan worden inclusief de verplichting voor de organisaties dit op te halen.	Alle ontwerpbesluiten	Standaard algemene inzamelpunten zijn niet mogelijk. Wel worden door de verschillende partijen vuilopruimdagen georganiseerd.	Nee
10.15	De waardman, virtueel of stoffelijk... het maakt niet uit Tot zeer recent werden waarden beheerd onder het toezien oog van de waardman. Niet altijd de meest geliefde persoon omdat deze toezicht hield op de manier waarop in tijden	Alle ontwerpbesluiten	De organisatie van het beheer is de verantwoordelijkheid van de uiterwaardbeherende organisaties. Het principe van de Waardman is bekend bij betrokken uiterwaardbeherende instanties zoals Staatsbosbeheer en Rijkswaterstaat. Het instellen van een Waardman in het projectgebied UWDH valt buiten de scope van het project.	Nee

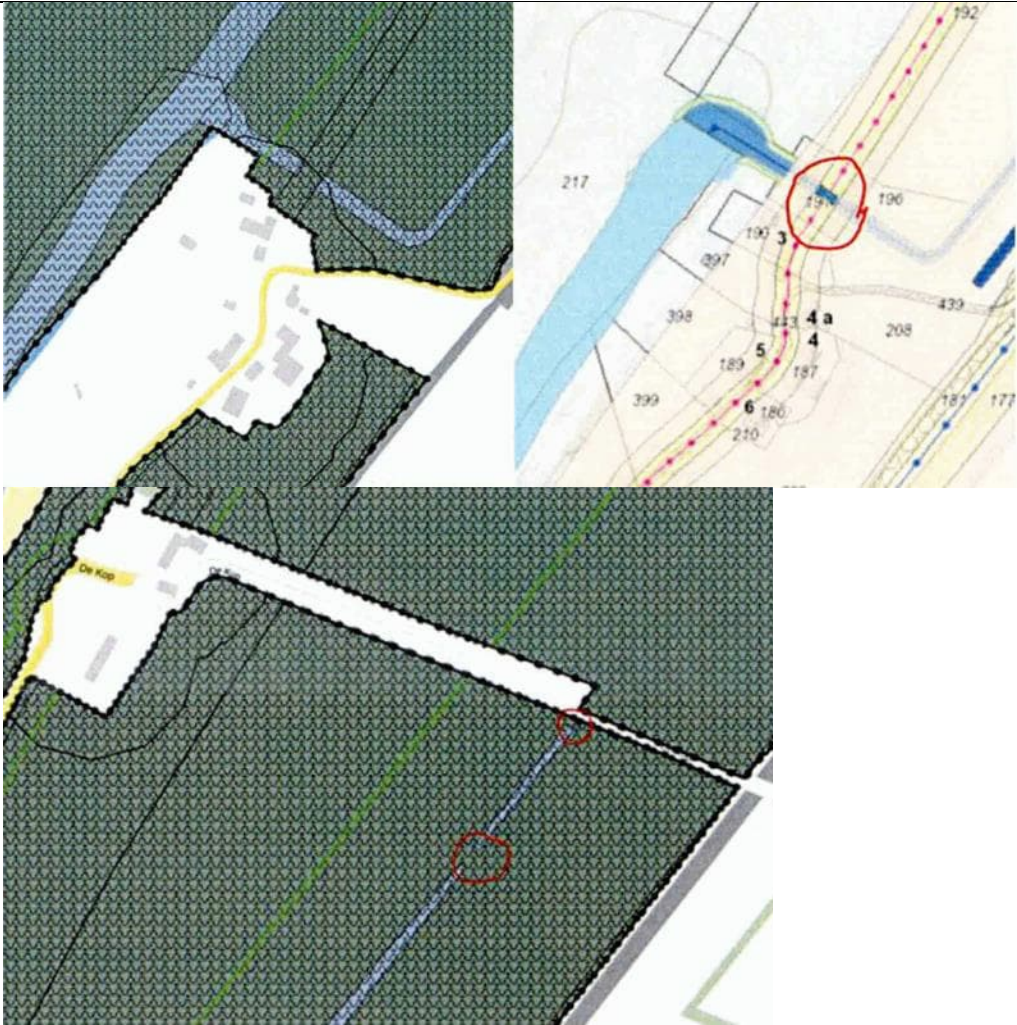
	van grote schaarste de inwoners het tekort aan eiwitten, materialen en brandhout aanvullen. Deze tijd kent andere schaarstes. In dit project stellen indieners voor vanaf het begin een waardmansfunctie te creëren, een persoon, of een groep personen stemt beheer, maatregelen en toezicht af en voert dit uit, daartoe gemandateerd door de verschillende organisaties (RWS, SBB, Gemeenten, Provincie). Hierin kunnen ook bewonersgroepen een grote rol spelen daar waar het gaat om de kleinere klussen als vuilnis opruimen, snoeiwerkjes en sociale controle. Een pilot in Hurwenen, maar ook oplossingen elders in het rivierengebied (IJssel) leveren positieve feedback op.			
11.1	Verwijderen depot Dekker Indiener ziet al vele jaren het mooie en veilige gebied teruglopen door slecht beheer van Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer. Indiener is al bijna 60 jaar betrokken bij de ontgroningen in het gebied. In eerdere afspraken is beloofd om de zeer zwaar vervuilde grond bij de Houtweg, gedumpt door ontzander Dekker, af te voeren en op een veilige manier te verwerken. Dit moet alsnog gebeuren op kosten van de ontzander en als verplichting worden opgenomen in de plannen.	Alle ontwerpbesluiten	Het voormalig slibdepot van Dekker valt buiten de scope van het project.	Nee
11.2	Niet onderbouwd – verzoek toelichting bezwaren Indiener geeft aan dat de voorgestelde plannen niet goed zijn onderbouwd, aannames kloppen niet en berekeningen zijn niet te controleren. De personen die reeds lange tijd aan dit project werken of hebben gewerkt hebben geen enkele toetsing die klopt. Indiener wil dit punt graag in een zitting uitleggen, samen met alle andere punten.	Alle ontwerpbesluiten	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee
11.3	Piping – kwel – verdroging Indiener geeft aan dat door het verstoren van de kleilagen er nog meer piping onder de dijken door komt. Indiener heeft er bezwaar tegen dat het gebied met zeker 12 tot 15 cm kwelwater te maken krijgt wat veel overlast geeft, de komende jaren zal leiden tot zeer hoge waterschapslasten en een situatie die slecht beheersbaar is. In het MER is dit niet goed berekend. Indiener verzoekt om de echte berekening. Ook treedt milieuschade op door piping wanneer vuilwater terugloopt in het komgebied. In de zomer bij droogte en zeer lage waterstand in de Waal, loopt het water onder de dijk door weer de uiterwaarden in gebied rond de oude Maasdijk (gat van voet , kijk ook bij de Kil). Hierdoor komt ook de drinkwaterwinning in Maas en Waal ernstig in gevaar met hoge kosten voor drinkwater in de toekomst. Ook kunnen de boeren dan geen water meer onttrekken (tekort aan beregeningsmogelijkheden bij laagwater in droge zomers).	Alle ontwerpbesluiten	Voor de beantwoording wordt verwezen naar 1.1.	Nee
11.4	Vervuiling plastic in nevengeulen Indiener geeft aan dat in de nevengeulen drijf plastic terecht komt welke niet te verwijderen is (aanplak). Dit is nu al een groot probleem. Hierdoor kan vis daar geen kuit schieten en daardoor komt de visstand zwaar in de verdrukking. De gevolgen van de verstoorde natuur zullen steeds groter worden.	Alle ontwerpbesluiten	De zorg van indiener over plastic wordt gedeeld. Met betrekking tot zwerfvuil is in de Beheer- en onderhoudsstrategie het volgende opgenomen: Zwerfvuil dat aanspoelt dient periodiek verwijderd te worden. Eigenaren zijn hier zelf verantwoordelijk voor. Het staat eigenaren en beheerders vrij om aan opruimacties zoals ‘Schone Waal’ mee te doen. Ook ter plaatse van concentratieplaatsen kan recreatief medegebruik leiden tot extra locaties van zwerfvuil.	Nee
11.5	Houtworm en boktor Staatsbosbeheer ruimt de omgevallen bomen niet op. Daardoor komt er meer houtworm en boktor in de natuur die dan weer de gezonde bomen aantast.	Alle ontwerpbesluiten	Omgevallen bomen worden niet opgeruimd. Deze mogen in de natuurgebieden blijven liggen omdat zij een onmisbare schakel vormen in het ecosysteem van het rivierengebied. Voor de larven van tal van insecten is het hout een belangrijke voedingsbron, die op hun beurt weer als voedsel dienen voor vogels en zoogdieren. Tevens komen door het afsterven en vergaan van de boom, bijvoorbeeld door schimmels die daarop leven, ook weer allerlei mineralen en sporenelementen terug in de bodem die vervolgens weer benut worden door andere planten en dieren. Dode bomen en het leven dat zij mogelijk maken, staan daarom aan de basis van een indrukwekkende voedselpiramide. De soorten die hun eieren afzetten in dode bomen en de schimmels die van het dode hout leven beperken zich overigens tot dood hout en zullen zich niet aan levende bomen tegoed doen.	Nee

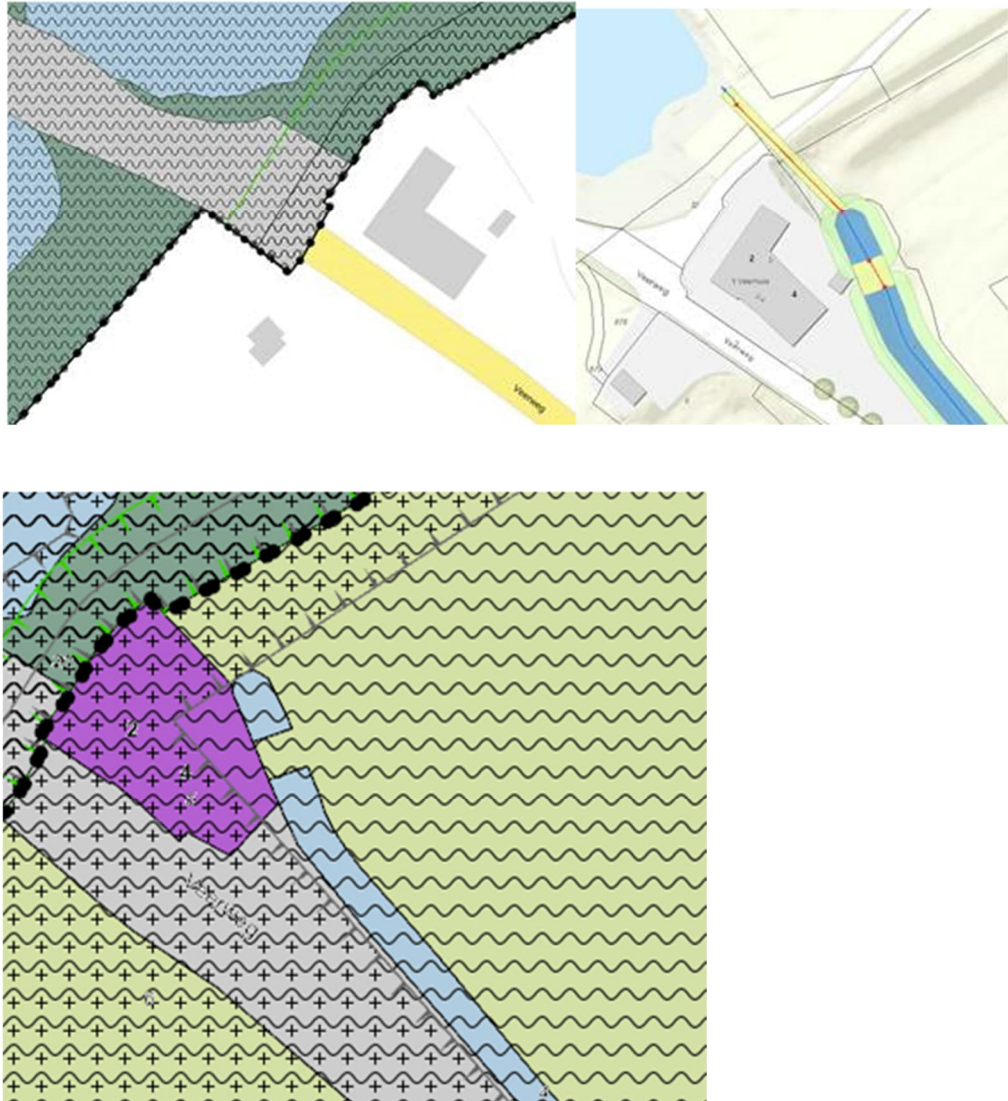
11.6	Zakken en scheuren van huizen Indiener geeft aan dat door kribbenverlaging in de Waal de waterstand zeker 40/45 cm lager is waardoor vrachtschepen en duwbakken meer vermogen nodig hebben om de lading te transporteren. De afgelopen jaren zie je dan ook langs de vloedlijn (waterkant tussen de kribben) resten stookolie en diesel. Ook door deze ontregelende scheepvaart malen de schroeven van de schepen honderden vissen in stukken. Hierdoor zakt het waterpeil in de polder erg veel en gaan huizen zakken en scheuren. Indiener vraagt waar dit is opgenomen in de berekening.	Alle ontwerpbesluiten	Het project Langsdammen en de door indiener gesuggereerde gevolgen daarbij behorende kribverlaging maakt geen onderdeel uit van het project UWDH.	Nee
11.7	Natuurbeheer Indiener stelt dat door deze nieuwe plannen nu ook de pachtcontracten van de pachters (ondernemers) zijn opgezegd. Indiener vraagt wie straks het natuurbeheer op zich zal nemen. Hierbij merkt indiener op dat door de extra vershraling er meer opstand van hout op de percelen komt die dan weer met groot materieel weggeklepeld moeten worden. Dat resulteert in verstoring van de rust en wegmaaïen van dieren. Dit gebeurt nu al langs de oevers.	Alle ontwerpbesluiten	De terreineigenaar/beheerder blijft verantwoordelijk voor het natuurbeheer. Tijdens de uitvoering heeft de terreineigenaar hierover nauw contact met de aannemer. Na realisatie van het plan, zal de grond opnieuw worden uitgegeven via pachtovereenkomsten. Vershraling is juist gewenst voor veel soorten natuurlijk grasland. In de beginfase zal intensiever gemaaid/begraasd moeten worden om opschot van wilgen e.d. te voorkomen. Dit kan vervolgens geëxtensiveerd worden wanneer de graslanden goed gevormd zijn. Dan nog zal periodiek “groot onderhoud” nodig zijn ten behoeve van waterveiligheid.	Nee
11.8	Berekeningen MER Indiener geeft aan dat de berekeningen van de MER onleesbaar zijn.	Alle ontwerpbesluiten	Het is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld.	Nee
11.9	F3b Indiener verwijst naar de bezwaren F3b bij de Gelderse politiek bekend. Indiener vraagt om de berekening van die jaren van bezwaren F3b ook te betrekken bij deze vergunning. Indiener verwijst naar de Stukken van Bourguignon van de F3b bezwaren en onderbouwing.	Alle ontwerpbesluiten	Het is niet duidelijk wat hiermee wordt bedoeld. Het is niet bekend wat indiener bedoeld met “bezwaren F3b” en “Stukken Bourguignon”. Het is dan ook niet mogelijk om in te gaan op deze zienswijze.	Nee
11.10	Natuurkrachten Indiener geeft aan dat hij de natuurkrachten nergens terug ziet, terwijl deze erg belangrijk zijn voor de veiligheid van de omwonenden.	Alle ontwerpbesluiten	Natuurkrachten zijn natuurlijke processen. In zijn algemeenheid heeft het project geen invloed op natuurkrachten vandaar dat deze niet zijn benoemd.	Nee
11.12	Gebied met rust laten Indiener geeft aan dat dit gebied reeds meer dan 60 jaar heeft bijgedragen aan ontgrondingen en ontzanding en dat omwonenden vervuiling teruggekregen hebben in Boven Leeuwen en bij Over de Maas. Laat het gebied nu een met rust, natuur is er en kunnen we niet maken.	Alle ontwerpbesluiten	Het project draagt bij aan het herstel van natuurlijke processen, welke door menselijk ingrijpen verstoord zijn.	Nee
12.1	Binnen de grenzen van het nu ter inzage liggende plan bevindt zich de ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding Druten-Tiel die in eigendom en beheer is van TenneT. Regels bestemmingsplan Indiener is van mening dat in het bestemmingsplan onvoldoende rekening is gehouden met de bescherming van de belangen van de hoogspanningsverbinding. De huidige set regels zoals deze zijn opgenomen in het plan, biedt niet de juiste bescherming. Daarom verzoekt indiener de regels over te nemen zoals in de bijlage bij de ingediende zienswijze is weergegeven. Met het toevoegen van deze regels wordt beter gewaarborgd dat het hoogspanningsnet voldoende wordt beschermd tegen omgevingsaspecten die van invloed kunnen zijn op een betrouwbare levering van energie. Indiener vraagt om minimaal onderstaande aanpassingen door te voeren ten aanzien van de volgende regels: Artikel 8.1 graag ‘bovengrondse hoofdtransportleidingen’ vervangen voor ‘een hoogspanningsleiding; met de daarbij behorende belemmerde strook en voorzieningen’. Daarnaast het verzoek om het volgende tekstblok toe te voegen: “In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn”.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (West Maas en Waal) Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)	De planregels worden op verzoek van indiener aangepast.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de regels en de verbeelding van het bestemmingsplan.

	Artikel 8.3 a) graag de tekstuele passage onder Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden inclusief alle verboden opnemen conform de bijlage. De opsomming in het plan is niet volledig waardoor alsnog de veiligheid van de omgeving alsmede de leveringszekerheid in het geding is. Een voorbeeld; indiener vraagt om in de regels de tekst op te nemen om te voorkomen dat wortels van bomen rondom de kabels kunnen zijn gegroeid en hiermee schade kunnen veroorzaken aan de kabels bij verwijdering. Dit wil indiener te allen tijde voorkomen. Artikel 8.3 b) Indiener vraagt nadrukkelijk om de uitzondering onder lid 3 inzake “die in het kader van (...) bij deze regels worden uitgevoerd” niet toe te staan en de tekst te verwijderen. Werken of werkzaamheden onder of in de nabijheid van de hoogspanningsverbinding kunnen de veiligheid en leveringszekerheid in gevaar brengen. Het is daarom noodzakelijk om tijdig met opdrachtgevers en/of uitvoerders van werken of werkzaamheden in overleg te treden om de toelaatbaarheid van de plannen te toetsen. Om de kans op een onveilige situatie zoveel mogelijk te verkleinen acht indiener het noodzakelijk dat, naast de privaatrechtelijke bescherming, ook een publiekrechtelijke bescherming wordt verkregen. Het toestaan van deze specifieke uitzondering kan ertoe leiden dat werken of werkzaamheden uitgevoerd worden zonder voorafgaand overleg met indiener. Het is noodzakelijk dat indiener de plannen kan toetsen om te beoordelen of de plannen ook technisch uitvoerbaar en toelaatbaar zijn. Indiener wenst tijdig in overleg met de initiatiefnemers te treden om hun voorwaarden en mogelijkheden van te voren te bespreken. Hiervoor kan men contact opnemen met de leidingbeheerder voor het ontvangen van bijvoorbeeld uitvoeringsvoorwaarden.			
12.2	Overleg en toetsing van de plannen Gerelateerd aan bovenstaande reageert indiener eveneens op het plan Ontwerp Projectplan Waterwet RWS. Hierin staat in paragraaf 4.3.1. vermeld dat overleg heeft plaatsgevonden met de betreffende beheerders. Het is ons niet bekend in welke vorm dit overleg heeft plaatsgevonden. indiener benadrukt met klem dat voor de uitvoering van werken en werkzaamheden vooraf niet alleen overleg maar ook toetsing van de plannen noodzakelijk is.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (West Maas en Waal) Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)	De hoogspanningskabel waarvan indiener beheerder is, wordt niet verlegd of verwijderd. Het ontwerp is zodanig dat deze behouden kan blijven. Er heeft dan ook geen afstemming met indiener plaatsgevonden.	Nee (de zienswijze leidt wel tot een tekstuele aanpassing in het Projectplan Waterwet)
12.3	Artikel 8.3 d) graag toevoegen aan ‘advies’ de tekst ‘vooraf en schriftelijk’ en de tekst ‘directeur van het energiebedrijf’ verwijderen.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (West Maas en Waal) Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)	Dit wordt aangepast.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het bestemmingsplan.
12.4	Toelichting bestemmingsplan - Liandon In de paragraaf Kabels en Leidingen op pagina 80 staat vermeld ‘een hoogspanningsverbinding 150 kV van Liandon’. De betreffende leiding is in beheer en eigendom van TenneT.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel,	Dit wordt aangepast in de toelichting van het bestemmingsplan. In het verleden was Liandon beheerder van deze hoogspanningsverbinding.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de toelichting van het bestemmingsplan.

		Heerewaarden (West Maas en Waal)		
		Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)		
12.5	Toelichting bestemmingsplan - hoogspanningsverbinding In de paragraaf Toelichting bestemmingen wordt een dubbelbestemming 'Leiding – Leidingstrook' vermeld. Deze is echter op de verbeelding niet zichtbaar. Daar staan de regels van de dubbelbestemming 'Leiding – Hoogspanningsverbinding'.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (West Maas en Waal) Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)	Ter plaatse van de hoogspanningskabel staat in de verbeelding 'Leiding – Hoogspanningsverbinding', zie onderstaande afbeelding. Meer zuidelijk in het plangebied (nabij de haven) is een leidingstrook aanwezig waarop de dubbelbestemming 'Leiding – Leidingstrook' van toepassing is, zie onderstaande afbeelding. 	Nee
12.6	Opnemen vooroverleg Bij toekomstige plannen of beleidsdocumenten die keuzes omvatten die relevant zijn voor het landelijk hoogspanningsnet, zou indiener het prettig vinden om deel te nemen aan het vooroverleg. Op deze manier wordt indiener vroegtijdig bij plannen betrokken wat maakt dat indiener ook tijdig kan beoordelen of de veiligheid en leveringszekerheid van hun hoogspanningsverbindingen in het geding komen en of de plannen	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (West Maas en Waal)	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Nee

	(technisch) uitvoerbaar zijn. De plannen of documenten kunnen gestuurd worden naar ruimtelijkeplannen@tennet.eu. Hierbij tevens het verzoek om dit e-mailadres binnen de provincie of de betreffende gemeente op te nemen.	Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)		
12.7	Staalkaart TenneT - Omgevingswet Indiener heeft, in samenwerking met Netbeheer Nederland, de Staalkaart "Elektriciteit en gas in het Omgevingsplan" inclusief bijbehorende voorbeeldregels opgesteld: https://www.netbeheernederland.nl/upload/Files/Staalkaart_NBNL_Elektriciteit_en_gas_in_Omgevingsplan_januari_2022_241.pdf De Staalkaart betreft een handreiking om gemeentelijke ambities in samenhang met ambities op het gebied van energievoorzieningen bij elkaar te brengen in het Omgevingsplan. Indiener nodigt uit om gebruik te maken van de Staalkaart bij het opstellen van een Omgevingsplan en vervolgens samen met u mee te denken in het op duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in Omgevingsplannen.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerwaarden (West Maas en Waal) Ontwerp Projectplan Waterwet (RWS)	We hebben kennisgenomen van de staalkaart. Aangezien het bestemmingsplan voor 1 januari 2024 in procedure is gebracht is de staalkaart niet van toepassing voor dit bestemmingsplan.	Nee
13.1	Verbeelding: vrijwaringszone – dijk 1 De beschermingszone van de primaire waterkering en de zomerdijk zijn op de pdf-verbeelding allebei als vrijwaringszone - dijk 2 aangeduid. Dit hoort in beide gevallen vrijwaringszone - dijk 1 te zijn. Op de verbeelding op ruimtelijkeplannen.nl klopt dit overigens wel.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerwaarden (Maasdriel)	Zowel op ruimtelijkeplannen.nl als op de pdf-verbeelding is de beschermingszone van de primaire waterkering en de zomerdijk als vrijwaringszone – dijk 1 ingetekend. Op de pdf-verbeelding geeft dit echter een vertekend beeld omdat de arcering in de legenda noordgericht is, terwijl het kaartbeeld niet noordgericht is. <u>Legenda</u> vrijwaringszone - dijk 1 vrijwaringszone - dijk 2 <u>Kaartbeeld met noordpijl</u> 	Nee
13.2	Verbeelding: waterkering De randen van de primaire kering en ook de gehele zomerdijk zijn aangeduid als zowel 'waterstaat-waterkering' als 'vrijwaringszone - dijk 1'. Dit hoort alleen waterkering te zijn. De vrijwaringszone ligt daarnaast, op de legger aangeduid als de beschermingszone.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerwaarden (Maasdriel)	De ligging van 'waterstaat-waterkering' en 'vrijwaringszone – dijk 1' wordt aangepast op de verbeelding.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.
13.3	Verbeelding: A-watergang De A-watergang is nu aangeduid met bestemming 'water'. Indieners zouden graag zien dat de duikers in de A-watergang, ook als water worden bestemd. Het water loopt immers door, het vormt één aaneengesloten watergang, zij het ondergronds. Hieronder twee voorbeelden, niet limitatief.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel,	De duikers van de A-watergangen worden conform de legger opgenomen op de verbeelding met als bestemming water.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.

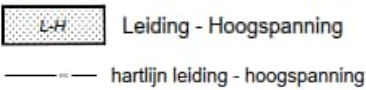
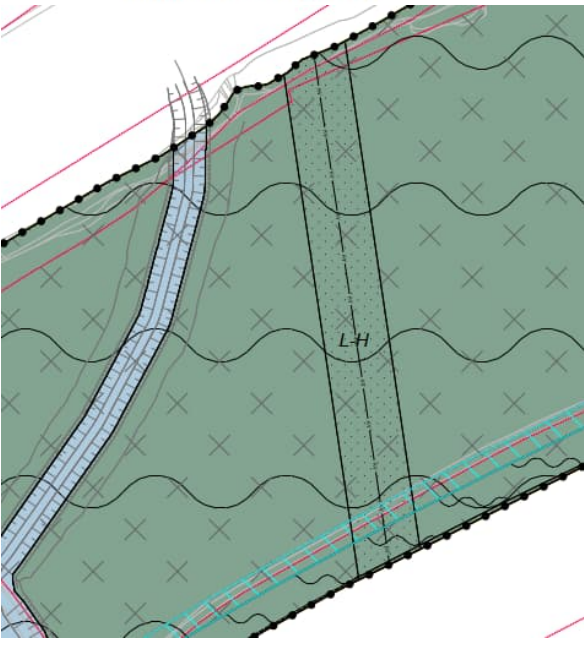
		Heerewaarden (Maasdriel)		
13.4	Regels: Vrijwaringszone 2 In de regels is vrijwaringszone 2 opgenomen. Het lijkt alsof deze bestemming niet in het plan voorkomt, klopt dat? Als dat inderdaad klopt, adviseren indieners om regel 14.5 te verwijderen. Als dit wel voorkomt, of als u kiest om de beschrijving toch op te nemen in de regels, adviseren indieners om de modelregels van het waterschap hier op te nemen. Er is namelijk meer mogelijk in deze zone, dan nu in de regels is opgenomen. De modelregel van waterschap WSRL luidt als volgt: <i>“Vrijwaringszone – dijk –2 Ter plaatse van de gebiedsaanduiding ‘vrijwaringszone – dijk -2’ zijn de gronden naast de voor die gronden aangewezen bestemmingen, aangeduid als buitenbeschermingszone van de primaire waterkering.”</i>	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerewaarden (Maasdriel)	Vrijwaringszone 2 komt voor nabij de binnendijs gelegen waterberging, zie onderstaande afbeelding. De modelregel zoals door het Waterschap is aangegeven wordt overgenomen.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het bestemmingsplan.

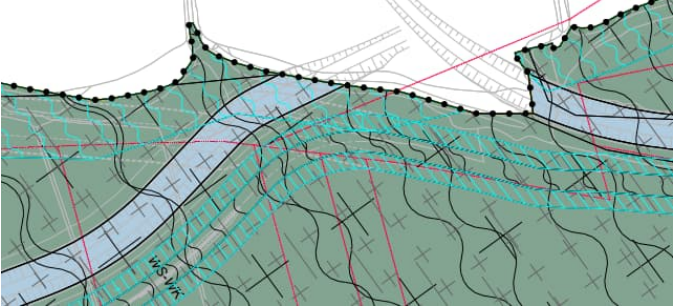
13.5	Regels: Woonboten Regel 11.5.4 maakt bouwwerken bij woonboten mogelijk in de waterkering. Dit is strijdig met het beleid van het waterschap. Voor zover bekend is dit ook geen kwestie die speelt in dit plangebied. Daarom het verzoek om deze regel te verwijderen.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerwaarden (Maasdriel)	Deze regel zal worden verwijderd omdat deze strijdig is met het beleid van het waterschap.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het bestemmingsplan.
13.6	Toelichting/algemeen: aanpassen watersystemen afvoer extra kwel Bij het concept ontwerp bestemmingsplan hebben indieners gevraagd om aan te geven of/hoe het bestaande watersysteem lokaal moet worden aangepast om extra kwel af te kunnen voeren naar de aan te leggen berging. Dit zien indieners niet uitgewerkt in het ontwerp bestemmingsplan. Wellicht hoeft dat in deze fase nog geen plek te krijgen. Wel wijzen indieners erop dat voor aanpassingen in het waterhuishoudkundig systeem, zoals het vervangen van duikers, nog vergunningen aangevraagd moeten worden.	Ontwerp bestemmingsplan Buitengebied herziening 2021, Uiterwaarden Wamel, Dreumel, Heerwaarden (Maasdriel)	In de toelichting van het bestemmingsplan is beschreven dat voor het goed functioneren van de waterberging en afvoer tevens enkele stroomafwaarts gelegen duikers worden vergroot, een stuw wordt verwijderd en een debietregulerende voorziening wordt aangebracht. Dit maakt onderdeel uit van het ontwerpbesluit watervergunning van het Waterschap. Voor vergunningplichtige bouwwerken wordt voor de start van de werkzaamheden door de aannemer de bijbehorende vergunning aangevraagd.	Nee
13.7	Verbeelding: A-watergang In de verbeelding zijn niet (alle) A watergangen in de uitwaarden opgenomen (incl duikers). De duikers ontbreken. Deze maken ook onderdeel uit van het watersysteem en worden wel vaker vergeten op verbeeldingen. 	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerwaarden (West Maas en Waal)	De duikers van de A-watergangen worden conform de legger opgenomen op de verbeelding met als bestemming water.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.

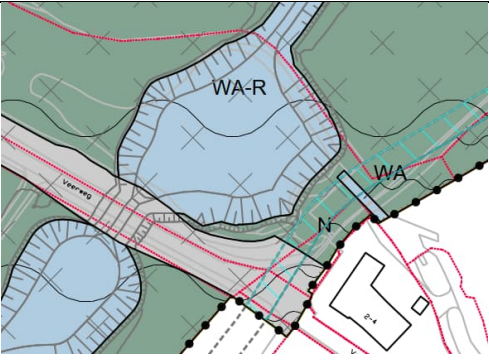
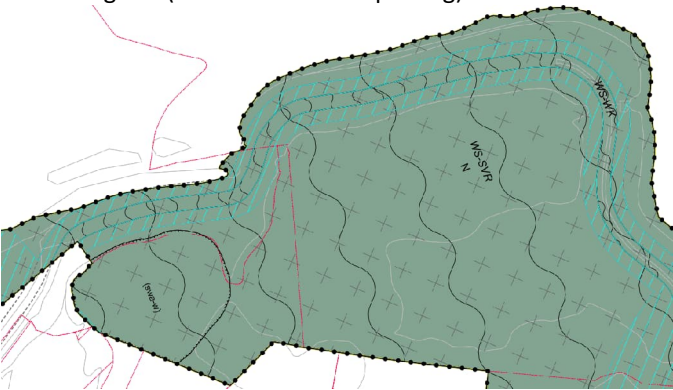
Nota van zienswijzen (Ontwerpbesluiten UWDH)				
23 augustus 2024				
13.8	Verbeelding: waterkering De vrijwaringszone is als vlak ook over de waterstaatswerk-waterkering(=kernzone) terecht gekomen. Omdat voor de kernzone strengere regels gelden dan voor de vrijwaringszone 1 (of 2) is dit ongewenst en geeft dat mogelijk verwarring. Beide vlakken bestaan dus naast elkaar en overlappen niet.	Ontwerp bestemmingsplan Uiterwaarden Wamel Dreumel Heerwaarden (West Maas en Waal)	Dit wordt aangepast.	Ja, de reactie leidt tot een aanpassing van de verbeelding van het bestemmingsplan.
				

4. Overzicht wijzigingen

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de wijzigingen ten opzichte van de ontwerpbestemmingsplannen en ten opzichte van de ontwerpbesluiten zoals deze ter inzage hebben gelegen. Dit betreffen enerzijds wijzigingen naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen. Anderzijds is het plan op een aantal aanvullende onderdelen gewijzigd om het plan te optimaliseren (ambtshalve wijzigingen). In de tweede kolom is aangegeven of de wijziging plaatsvindt naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen of dat het een ambtshalve wijziging betreft. In de laatste kolom is aangegeven in welk ontwerpbesluit de wijziging plaatsvindt.

Wijziging	Aanleiding	Relevant besluit
Verwijderen stortsteen ter plaatse van de te vervallen zomerdijk bij km 924.	Zienswijze 2.2	Werkzaamheden toegevoegd aan Watervergunning Waterschap Rivierenland
Aanpassing oostelijke geul Dreumel als gevolg van achterstallig onderhoud (doorgraven drempel en opvullen gaten)	Zienswijze 3.7	Werkzaamheden toegevoegd aan Watervergunning Waterschap Rivierenland
Aanpassing regels over ondergrondse 150 kV-hoogspanningsleiding. De tekst uit artikel 8 'Leiding – Hoogspanning' is integraal vervangen door de tekst zoals opgenomen in bijlage 1 bij voorliggende Nota van zienswijzen). Op de verbeelding is de benaming van de dubbelbestemming aangepast van 'Leiding – Hoogspanningsverbinding' naar 'Leiding – Hoogspanning': 	Zienswijze 12.1	- Regels Bestemmingsplan West Maas en Waal - Verbeelding Bestemmingsplan West Maas en Waal
Aanpassing regels over ondergrondse 150 kV-hoogspanningsleiding. De tekst uit artikel 8 'Leiding – Hoogspanning' is integraal vervangen door de tekst zoals	Zienswijze 12.3	Regels Bestemmingsplan West Maas en Waal

opgenomen in bijlage 1 bij voorliggende Nota van zienswijzen).		
Naam van voormalige beheerder van de 150 kV-verbinding wijzigen in de toelichting van de bestemmingsplannen.	Zienswijze 12.4	- Toelichting Bestemmingsplan West Maas en Waal - Toelichting Bestemmingsplan Maasdriel
Aanpassen verbeelding waterkering. De verbeelding ziet er nu als volgt uit (voorbeeld van aanpassing): 	Zienswijze 13.2	Verbeelding Bestemmingsplan Maasdriel
Aanpassen verbeelding A-watgangen door het toevoegen van de duikers als bestemming water. De verbeelding ziet er nu als volgt uit (voorbeeld van aanpassing): 	Zienswijze 13.3	Verbeelding Bestemmingsplan Maasdriel
Modelregels van het waterschap voor vrijwaringszone – dijk 2 overnemen. Artikel 14.5.1 luidt nu als volgt: Ter plaatse van de aanduiding 'vrijwaringszone - dijk 2' zijn de gronden, naast de voor die gronden aangewezen bestemmingen, tevens aangeduid als buitenbeschermingszone van de primaire waterkering.	Zienswijze 13.4	Regels Bestemmingsplan Maasdriel
Regel over woonboten verwijderen. Artikel 11.5.4 is komen te vervallen.	Zienswijze 13.5	Regels Bestemmingsplan Maasdriel
Aanpassen verbeelding A-watgangen door het toevoegen van de duikers als bestemming water. De verbeelding ziet er nu als volgt uit (voorbeeld van aanpassing):	Zienswijze 13.7	Verbeelding Bestemmingsplan West Maas en Waal

		
Aanpassen verbeelding waterkering. De verbeelding ziet er nu als volgt uit (voorbeeld van aanpassing): 	Zienswijze 13.8	Verbeelding Bestemmingsplan West Maas en Waal
Naar aanleiding van het voorlopig toetsingsadvies van de commissie mer (20 december 2023) is een aanvulling op het MER opgesteld (14 maart 2024). Op 16 april 2024 is het voorlopige toetsingsadvies van deze aanvulling verschenen. Naar aanleiding daarvan is een aanvullende gevoeligheidsanalyse geohydrologie uitgevoerd (21 juni 2024) die opnieuw aan de Commissie is voorgelegd. Op 8 augustus 2024 is het definitieve toetsingsadvies van de Commissie mer gepubliceerd. De aanvulling op het MER, de gevoeligheidsanalyse, de twee voorlopige toetsingsadviezen en het definitieve toetsingsadvies zijn aan de bijlagen met het MER toegevoegd. De conclusie van de Commissie mer is verwerkt in de toelichting van de bestemmingsplannen.	Ambtshalve wijziging	- Toelichting en bijlage bij Bestemmingsplan Maasdriel - Toelichting en bijlage bij Bestemmingsplan West Maas en Waal - Ontgrondingsvergunning
In hoofdstuk 1 (voorschriften) van de ontgrondingsvergunning zijn met betrekking tot de volgende aspecten voorschriften gewijzigd dan wel toegevoegd: - Archeologie - Grondwatermonitoring In hoofdstuk 5 (Belangenafweging), paragraaf 5.4 in de ontgrondingsvergunning is een nadere onderbouwing opgenomen over de noodzaak voor aanvullend archeologisch onderzoek.	Ambtshalve wijziging	Ontgrondingsvergunning
Vanwege de release van de nieuwe Aeriusscalculator (versie 2023.1.2) zijn de berekeningen van de stikstofdepositie voor de aanleg van de recreatieve voorzieningen geactualiseerd. Deze zijn verwerkt in de voortoets.	Ambtshalve wijziging	- Ontgrondingsvergunning - Besluit Wnb - Bijlage bij de toelichting bestemmingsplan Maasdriel - Bijlage bij de toelichting bestemmingsplan West Maas en Waal

In de toelichting op de bestemmingsplannen, de ontgrondingsvergunning, de natuurtoets en de voortoets is opgenomen dat alle inlaatwerken regelbaar zijn. Deze informatie is niet correct en derhalve verwijderd. Enkel de inlaatwerken bij nevengeulen Wamel en Dreumel worden regelbaar. In het Projectplan Waterwet was opgenomen dat ook het inlaatwerk bij nevengeul Tielse Plaat regelbaar wordt. Dit is gecorrigeerd. Zoals aangegeven worden alleen de Wamelse nevengeul en de Dreumelse nevengeul voorzien van een regelbare inlaat. Dit omdat het onder bepaalde omstandigheden voor deze twee geulen wenselijk kan zijn om deze af te sluiten, met als doel te voorkomen dat de nevengeulen water uit de hoofdstroom van de Waal afnemen. Deze twee inlaatwerken liggen achter de langsdammen. Geconstateerd is dat onder bepaalde omstandigheden, en in combinatie met de oevergeul (geul tussen langsdam en oever), te veel water wordt afgenomen van de hoofgeul, met negatieve effecten op de hoofdgeul voor de scheepvaart. Of deze daadwerkelijk worden ingezet, wordt geëvalueerd in de gebruiksfase. In de oorspronkelijke teksten is abusievelijk uitgegaan van regelbare inlaatwerken bij alle nevengeulen. Dat is niet nodig, het betreft dus twee nevengeulen.	Ambtshalve wijziging	- Toelichting en bijlage Bestemmingsplan Maasdriel - Toelichting en bijlage Bestemmingsplan West Maas en Waal - Projectplan Waterwet - Ontgrondingsvergunning - Besluit Wnb
Wijziging technische tekening op een aantal ondergeschikte onderdelen die enkel zien op uitvoeringsaspecten.	Ambtshalve wijziging	- Ontgrondingsvergunning - Watervergunning Waterschap Rivierenland - Watervergunning Rijkswaterstaat
Diverse ondergeschikte wijzigingen in de tekst van de toelichting van de twee bestemmingsplannen en besluiten.	Ambtshalve wijziging	- Toelichting Bestemmingsplan Maasdriel - Toelichting Bestemmingsplan West Maas en Waal - Ontgrondingsvergunning - Projectplan Waterwet - Watervergunning Waterschap Rivierenland - Watervergunning Rijkswaterstaat - Besluit Wnb

Bijlage 1: Artikel 8 uit de Regels van bestemmingsplan West Maas en Waal

Artikel 8 Leiding - Hoogspanning

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg, het beheer en instandhouding van een hoogspanningsleiding; met de daarbij behorende:

- a. belemmerende strook;
- b. voorzieningen.

In geval van strijdigheid van bepalingen gaan de regels van dit artikel vóór de bepalingen die ingevolge andere artikelen op de desbetreffende gronden van toepassing zijn.

8.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. op of in de in dit artikel bedoelde gronden mogen uitsluitend bouwwerken en/of gebouwen ten behoeve van de hoogspanningsleiding worden gebouwd;
- b. op of in de in dit artikel bedoelde gronden zijn geen gebouwen en bouwwerken toegestaan, met uitzondering van bestaande (vergunde) gebouwen en bouwwerken;
- c. indien bestaande gebouwen en/of bouwwerken worden vervangen, vernieuwd of veranderd is dit toegestaan indien de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering.

8.3 Afwijken van de bouwregels

8.3.1 Afwijken van de bouwregels

Met een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in 8.2 mits:

- a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het veilig, betrouwbaar en duurzaam functioneren van de betreffende hoogspanningsleiding;
- b. vooraf schriftelijk advies is gekregen van de betreffende netbeheerder.

8.3.2 Afwegingskader

De omgevingsvergunning kan slechts worden verleend indien hierdoor geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het veilig, betrouwbaar en duurzaam functioneren van de betreffende hoogspanningsleiding.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Omgevingsvergunningplicht

Het is verboden om zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden de volgende activiteiten uit te voeren, zulks ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op deze gronden van toepassing zijnde bestemmingen:

- a. het aanbrengen en/of rooien van diepwortelende beplanting en bomen;
- b. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgroning of ophoging of andere graafwerkzaamheden;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. het aanleggen en/of verwijderen van kabels en leidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur, anders dan ten dienste van de in 8.1 omschreven bestemming;
- e. het uitvoeren van groundbewerkingen, waartoe worden gerekend afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en aanleggen van drainage;
- f. het aanleggen, vergraven, verruimen of dempen van (reeds bestaande) watergangen, alsmede het verhogen of

- verlagen van het waterpeil;
- g. het opslaan van goederen, (brandbare)stoffen en/of materialen;
- h. het aanleggen van wegen, paden en parkeergelegenheden en het aanbrengen van andere niet opneembare oppervlakteverhardingen;
- i. het aanbrengen en/of slopen van ondergrondse constructies, straatmeubilair, installaties, opstellen of apparatuur anders dan ten dienste van deze in 8.1 omschreven bestemming;
- j. het aanleggen van zonnepanelen.

8.4.2 Uitzondering omgevingsvergunningplicht

Het in 8.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op een werk, geen bouwwerk zijnde en/of werkzaamheden:

- a. die reeds in uitvoering zijn bij het van kracht worden van het plan;
- b. die verband houden met de aanleg, aanpassing of onderhoud van de betreffende hoogspanningsleiding en de daarbij behorende voorzieningen;
- c. die vallen onder de Wet Informatie-uitwisseling Boven- en Ondergrondse Netten

8.4.3 Afwegingscriteria

Tot het verlenen van een omgevingsvergunning wordt eerst overgegaan, indien uit het verkregen positief schriftelijk advies van de netbeheerder is gebleken dat hierdoor de veiligheid en leveringszekerheid niet blijvend onevenredig worden geschaad.

Aan de hand daarvan kan het bevoegd gezag desgewenst voorwaarden verbinden aan de vergunning, ter bescherming van bedoelde leiding.

8.5 Specifieke gebruiksregels

Het is verboden de in deze bestemming begrepen gronden en de daarop voorkomende opstellen te gebruiken of in gebruik te geven of te laten voor een doel of op een wijze strijdig met deze bestemming. Hieronder wordt in ieder geval begrepen:

- a. een gebruik dat geen rekening houdt met een ongestoorde werking van de ondergrondse hoogspanningsleiding en de risico's die ermee verbonden zijn.